

KARYS

Kaina 30 ct.

Nr. 10

Sportuokime ir žiemą.

Š. m. „Kario“ 6 nr. buvo įdėta žinutė apie aviacijos karių susidomėjimą žiemos sportu. Ten sakoma, kad prie ūkio kuopos esą įrengta čiuožykla, kur sportuoja, mankština kūną kariai. Kadangi žiemos sportas mūsų kariuomenėje nėra aktualus ir, kaip žinome, ne daug kas seka aviacijos karių pėdomis, tat man ir norėtusi tuo klausimu plačiau pakalbėti.

Tarp daugelio fizinės kultūros uždavinių sveikatai stiprinti sportas ir įvairios mankštos vaidina, be abejo, didelį vaidmenį. Sportas, gimnastika ir apskritai mankšta — vienas iš sveikatos veiksnių, kuris žmogų padaro ne tik fiziškai, bet ir dvasiškai stiprų. Bet prieš pasirinkdami fizinės mankštos rūšį negalime neatsižvelgti į tai, kad kiekviena mankšta savaip veikia: neišmintingai ją pavartojus, ji gali net žmogui pakenkti. Tat kiekvienam sezonui, metų laikui atėjus, kiekvienas turi pasirinkti tinkamą sporto bei mankštos rūšį.

Kalbėsime apie žiemos sportą.

Prie žiemos sporto priklauso eilė fizinių mankštų, kurių daugelis atliekama ant ledo arba ant sniegu padengtos žemės. Daugiausia yra čiūžinėjama pašliūžomis, vaikščiojama su pašliūžomis (vadinamomis ski, lyži) ir važinėjama nuo kalno rogutėmis; be šių paprastų, pigiai įmanomų, yra dar kitų, pav., važinėjimas rogutėmis su būrėmis (bueris) arba motorinėmis propelerio varomomis rogėmis.

Mūsų miestuose yra daug žmonių, kurie turi malonumo čiūžinėti arba net vaikščioti sniegu pašliūžomis bei važinėti rogutėmis. Bet sodžiuje tai yra „ne madoje“, „negražu“. Sakoma rogutės tederai mažiems vaikams.

Bet visai kitaip yra kituose kraštuose. Pav. Suomijos, Švedijos, Norvegijos ir k. kraštų gyventojai — jauni ir seni, moters ir vyrai, vaikai ir jaunuoliai, kas tik turi laiko po darbo, ir žiemą stengiasi kuo ilgiausiai išbūti ore sportuodami. Vieni jų čiūžinėja ant ledo, antri vaikšto sniegu, treti važinėjasi rogutėmis nuo kalnų arba nuo dirbtinų aukštesnių vietų. Jei Suomijoje, Skandinavijos šalyse ar Šveicarijoje nematytum sportuojančių žiemos metu, tai atrodytų, lyg matai ne pilną to krašto vaizdą.

Tų kraštų kariuomenėje į žiemos sportą žiūrima labai rimtai. Įtaisomos didelės čiuožyklos, parenkamos patogios vietos važinėti rogutėmis (pav. Vokietijos kariuomenėje plačiai vartojamas susisiekimas pašliūžomis. Ten kariai beveik visą atliekamą laiką praleidžia sportuodami. Ir gerai. Juk sportas, pav. čiūžinėjimas, lavina ne vien kojas, bet drauge ir visas kūno dalis. Čiūžinėjant vienu laiku įtraukiama ir darbą kojų, juosmens, krūtinės, kaklo, rankų, pagaliau ir širdies raumens. O tos rūšies sportas, kuris gali įtraukti ir darbą visas kūno dalis, yra labai naudingas, vienu metu per vieną ir tą patį laiką visas kūnas yra vienodai mankštinamas ir maitinamas. Greiti ir smarkūs judesiai pagreitina kvėpavimą; pagreitinatas

ir gilus kvėpavimas priverčia širdį smarkiau veikti, kraują — mūsų kūno maitintoją — varinėti. Mūsų kūno apykaita didėja. O ar bereikia kalbėti apie tyro oro veikimą!

Čiūžinėtojo kūnas darosi lankstesnis, o jis pats vikresnis, ypač pramokus figūrinio čiūžinėjimo.

Figūrinis čiūžinėjimas moko koordinuoti viso kūno judesius, palaikyti pusiausvirą ir kombinuotai (sudėtingai) judėti. Pavykus nugalėti įvairius figūrinio čiūžinėjimo sunkumus, čiūžinėtojas jaučia didelį pasitenkinimą, nes jis jaučia, kad jo kūno vikrumas didėja, o judesiai darosi tikslingesni ir gražesni. Ne veltui sakoma, kad per čiūžinėjimą galima pašalinti kai kurias kūno, o ypač judesių ydas.

Ne mažesnės reikšmės turi ir važinėjimas rogutėmis nuo kalno ar nuo specialiai įrengtos aukštumos.

Ši žiemos sporto rūšis irgi dažniausiai lengvai prieinama. Tyras oras, lipimas kopimas į kalną, smarkus leidimasis žemyn — visa tai sužadina didelį ir gilų kvėpavimą. Rogučių reguliavimas lavina akylumą, greitą orientavimąsi (sumetimą).

Kaip kiekvienas, taip ir žiemos sportas žmogų užgrūdina, sportuojas rečiau suseraga persišaldymu, jo darbingumas tiek fizinis tiek proto padidėja. Jaunam sportininkui (pav. čiūžinėtojui) geriau plėtojasi krūtinės ląsta, didėja ir stiprėja raumens. Jaunas sportuojas žmogus pamiršta geidulius, nes turi progos labai maloniai praleisti laiką ir savo energiją kitur link nukreipti.

Mūsų kareiviai, atlikę savo dienos pareigas, dažnai turi keletą atliekamų valandėlių. Tad ar nereikėtų aktingiau žiemos sportą populiarinti kareivių tarpe?

Justinas F.

Kaip važinėsim už 10 metų? Nepaprastai auganti automobilizmo technika stato sau svarbiausį klausimą kaip pasiekti didžiausį greitumą, suvartojant mažai benzino. Šių dienų pasiekti rezultatai rodo, kad tai gali būti įvykdoma.

Žmonės, kurie tuo specialiai domisi ir stengiasi tai pasiekti, pav., Karolis F. Ketteringas „General Motors Corporation“ klubo pirmininkas, po kelių metų mano išrasti aparatą - auto. Jis tikisi, kad bus galima pasiekti 160 klm. greičio per val. Toks automobilis svers iki 1000 kg., aikvodamas apie 4 ltr. benzino 100 klm. kelionės. Tenka pažymėti, kad toks automobilis kainos apie 1000 dolerių.

Kur daugiausia vedusieji išsiskiria.

Statistikos duomenimis, daugiausia išsiskyrimų tenka Tarybų Rusijai. Ten kasmet 1000 vedybų tenka 166 išsiskyrimai. Antroje vietoje šiuo atžvilgiu stovi Amerikos Jungtinės Valstybės, kur 1000 vedybų tenka 152 išsiskyrimai. Toliau iš eilės eina: Austrija — 1000 ved. — 84 išsiskyrimai, Japonija — 82, Vengrija — 69, Prancūzija — 60, Vokietija — 54 išsiskyrimai.

P a d ė k a.

Amerikos lietuviams, gyv. mieste Rochester — ponui Antanui Usevičiui-Usevagė ir kitiems už atsiųstas aukas Vabalninko šaulių būriui sumoje 50 litų širdingai dėkoja būrio valdyba.

Kaina visiems: metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt. ir 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai. Skelbimų kaina pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės alkštė „Karys“. Telef.: per Vyr. Štabą 56 nr.

Leidžia Vyr. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius.

Redaktorius mjr. Balčiūnas.

Akc. „Spindulio“ B-vės spaustuvė, Kaune.

KARYS

LIETUVOS KARIJOMENĖS SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

XII metal

Kaunas, 1930 — VYTAUTO DIDŽIOJO — m. kovo m. 6 d.

Nr. 10 (562)

Taktiškoji tema apysakoj.

Ligi šiol daugiausia temų mums teikė turtinga, nors netolima mūsų praeitis. Ėjo persilaužimas, persirikiavimas, ir mes gyvenom daugiausia atsiminimais, vadinasi, praeitim. Čia buvo gal apysakos, gal pasakojimai iš karų su įvairiais mūsų priešais ir vaizdeliai iš savanorių pasiaukojimo bei pasiryžimo.

Praeitis kartais, kaip stipri elektros srovė, labai reikšmingas dalykas. Tačiau visada gyventi praeitim, nesugauvant nei dabarties nei ateities, ne tik kad nesveika, bet ir pavojinga. Nes teisingai yra pasakyta: „Vaikystė veržiasi gyventi, paauguoliai mėgina gyvenimą, jaunystė svaiginasi juo, brandos metas tenkinasi, senatvė gailisi, o karštinčiai papranta prie gyvenimo“.

Mes, savo nepriklausomo gyvenimo atžvilgiu, esame jauni, taigi sparnuoti turime veržtis ateitin, o ne

seniškai gailėtis ir trauktis vis atgal, kažkam nežinomam užleisdami dabarties ir ateities gyvenimą. Turim plačiai pažvelgti į dabartį ir giliai suprasminti ateitį.

Svarbu ton ateitin mesti keletą stiprių minčių, idėjų ir visa tai siekti, suradus pačius geriausius būdus ir priemones.

Konkrečiai kalbant, „Kariui“ labai svarbu, kad kareivio parengimas kasmet tobulėtų, tiek metodų, tiek priemonių atžvilgiu, idant kasmet išeinantieji atsarginiai gautų maksimum to, kas reikalinga gerai paruoštam ir apmokytam Lietuvos kariui ir sąmoningam piliečiui.

Šiuo atžvilgiu kiekvienas toks pasireiškimas, kitaip sakant, straipsnis, „Kariui“ labai brangus ir reikšmin-

Artillerija „pozicijoj“.

Ats. art. grupės foto.

gas, ypač svarbu, kad tokie posūčiai vis dažnėtų ir taptų daugiau sistemiški, vadinasi, sąmoningi.

„Karys“ tolydžio pasiilgsta ne atsiminimų, ne civilinių temų, bet šios dienos kariškos dvasios ir ūpo.

Žinoma, kol kas tai nėra sistemiška ir tuo pat sąmoninga, o greičiau atsitiktini ir prasmunkantieji reiškiniai. Vis dar iš mūsų kariškųjų rašytojų ir poetų akiračio išslysta patys svarbieji taktiško kariuomenės parengimo klausimai ir šių dienų mūsų kareivio gyvenimo patys opieji reikalai arba reiškiniai. Vis dar „Karys“ nėra jaučiamas tikrasai dabarties ir ateities gyvenimo trinksnis, vis dar labai dažnai pakvypsta jis archyvine medžiaga.

Tad ko gi nori — paklauskite — tas neramusis ir per daug reikalaujantis „Kario“ redaktorius?

Atsakymas labai trumpas: jis nori, kad „Karys“ tikrai būtų kario balsas ir mintis, ir kad tą balsą ir mintį taip pat jaustų visi tie mūsų skaitytojai, kurie tik dėl to ir išsirašo „Kari“. Tad duokit daugiau rašinių taktiškais, kareivinių ir kareivių aikštės gyvenimo temomis, ir jūsų rašiniai negulės redakcijos stalčiuose po metus ir daugiau.

Tik čia, manau, ir patys suprasit, kaip nuobodūs būtų statutų atpasakojimas bei taktikos dalykų sausas ir dar su pamokslais dėstymas. Į tą dalyką reikia žvelgti psichologiškai ir eiti iš meniškos pusės.

Tą pačią statutų ar taktikos temą reikia apvilkti dailiškos apysakos rūbais, ypatingai iškeliant kario iniciatyvą, drąsą, sumanumą, pasiryžimą, judrumą ir t. t. Ypačiai svarbu visur iškelti ir pabrėžti atsakomybę už savo drąsų sprendimą, kai to skubiai reikalauja kovos aplinkybės, kurios tuo metu gal nėra tinkamai aukštesnio viršininko suprastos ir įsakymas nesuderinamas su priešakinių linijų pakitėjusiomis kautynių sąlygomis. Čia kaip tik vieta drąsiai žemesnio viršininko iniciatyvai ir savarankumui. To reikalauja ir mūsų statutai — lauko ir pėstininkų. Pirmojo (I d.) 15 § taip sako:

„Šių dienų kautynės reikalauja iš visų dalyvių plačiai parodyti savo iniciatyvą. Kiekvienas viršininkas ir eilinis privalo savarankiškai ryžtis viską padaryti, kas gali padėti pasiekti pasižymėtą tikslą. Įsakymų negavimas nieku būdu negali pateisinti nepakankamai energingo veiklumo“.

Antrasis statutas (P. R. S. II d. 15 §) daugiau praplečia iniciatyvos sąvoką: „Kai kada kautynėse viršininkui tenka pačiam pasistatyti uždavinys. Žinodamas bendrą veiksmų tikslą, jis tai gali padaryti. Tai ir bus reikšti savo (atskira) iniciatyva. Iš atskiros iniciatyvos negalima nueiti ligi to, kad būtų imama sprendimai, nesuderinti su bendru siekimu. Tik visiškai pasikeičiant aplinkybėms galima pateisinti neatlikus arba netiksliai atlikus paliepimą“.

Čia, žinoma, suprantami visi viršininkai — nuo aukščiausių ligi žemiausių — ir kareiviai, kai jiems tenka stoti sužeistųjų arba nukautųjų artimesnių savo viršininkų vieton.

Kariška iniciatyva, be abejo, turi būti rodoma ne tik kautynėse, bet ir taikos metu.

Šitaip reikia ir eiti, dailiška forma propaguojant pagrindinius taktiškojo pasirengimo dalykus.

Malonu, kad jau galiu tuo reikalu nurodyti į kai kuriuos pavyzdžius „Kario“ straipsnius. Daugiausia jų buvo iš kareivių gyvenimo, būtent: „Du laiškai“ („Karys“ 28 metų 38—39, 46, 47 nr.), „Inspekcinis apžiūrėjimas“ („Karys“ š. m. 1, 2 nr.), „Mūsų naujokai“ („Karys“ š. m. 5 nr.).

Taktiška tema, dailiškai, beletristiška forma atlikta, gautas tik pirmas toks bandymas (Grenadierių grandies puolimas), kuris buvo įdėtas „Kario“ 9 nr. Čia imama karių mokomojo gyvenimo sąlygos. Bet dar geriau būtų, jei tomis taktiškais temomis (su iniciatyvos ir savarankumo motyvais) būtų atvaizduota psichologiškai reališkų kautynių aplinkybėse ir sąlygose.

Tokioms temoms motyvų bei medžiagos galima rasti labai daug. Galima taikinti visoms ginklų rūšims.

Sakysim, pėstininkams: kariuomenės judrumas, iniciatyva, pasiryžimas ir greitas sprendimas kautynių sąlygose, veiksmai naktį, žvalgyboj ir t. t.

Raitininkams: kautynės pėsčiųjų rikiuotėj, suderinant jas su raitųjų ataka, žvalgų būrelio darbai, jojos, raitųjų veiksmai, užklupus priešo aviacijai.

Artilerijai: palaikymas pėstininkų visais kautynių momentais, darbo tempas — pasirengiant šaudyti, išvažiavimas į poziciją, ugnies atidengimas trumpiausiu laiku, kai pėstininkai šaukiasi pagalbos, mas-kavimasis pozicijoje, žygy.

Specialistams: įdomesni momentai bendro darbo su pėstininkais.

Šitokios maždaug galėtų būti labai įdomios ir naudingos temos beletristiška forma, kurios daug stipriau įstrigtų į kiekvieno kario vaizduotę, sąmonę ir patarnautų kautynių bei karo metu.

Prieš mūsų kariškuosius rašytojus iškyla labai svarbus uždavinys — sudaryti tokius meniškus vadų, kareivių, puskarininkių tipus — pavyzdžius, kurie liktųsi, kaip bendriniai vardai, o jų darbai būtų tarytum tikrai gyvenusių ir garsių karo vyrų, kaip graži pamoka ir tikrai sektinas pavyzdys visiems kitiems.

Praleidus 1930—Vytauto Didžiojo—m. vasario mėn. 16 d.

*Jau dvylika metų didžiavomės laisve,
Jau dvyliktą kartą džiaugsmo kupini,
Aidėjo mūs žodžiai per platų pasaulį:
— Paneigę verguę, mes esam laisvi!*

*Trispalvė plevena vėl miestuos ir kaimuos
Ir kelia mūs drąsą širdy nejučioms.
Ir mato, kaip išgamoms ūpas jau mainos,
Jau atgailą dāro, nors dar paslapčioms.*

*Per dvyliką metų, nors trumpas tas laikas,
Jau daug išpūrenom dirvonų kietų,
Kas liko rytojui, tą žino ir vaikas,
Mūs širdys nūn ilgis brolių lietuvių.*

*Dabar tik vienybės, vienybės vien, broliai,
Kol dar neišspręsta tautos ateitis.
Nuveikim, ko dar neįstengėm iki šiolei, —
Ir šitiems mūs žygiams juk šviečia viltis.*

*Praskinkime kelią, erškėčiais sodintą,
Kurio tur keliauti mūs broliai rytuos,
Nes jų laisvužė po kojų paminta:
Paduokim jiems ranką varguos.*

Leonas Globys.

Užuojautos vietoje.

„... Man rūpi šiuo tarpu, kad ir mes kiek kultūringesni būtume toliau šituo atžvilgiu...“

Rygiškių Jonas:
„Linksniai ir Prielinksniai.“

I

Štai jau keletas dienų, kai išėjo iš mūsų tarpo lietuvių kalbos didysai Žynys — Rygiškių Jonas.

Vasario 25 d. pavakarėj žmonių minios lydėjo jį paskutinėn poilsio vieton, žmonių kalbos linkėjo jam užtarnautos ramybės.

Tačiau garbingo lietuvių, žinomo profesoriaus, svarbiausia — žmogaus, Jono Jablonskio, mes jau nebematysime...

Visa tatau atrodo aišku, kiekvienam suprantama, bet...

Tąjį „bet“ labai gražiai paaiškino mokslo židinio galva — Universiteto rektorius šit kokių posakiu: „... Gamtoje niekas nenyksta. Juk astronomas dažnai mato senai išnykusią žvaigždę žibant, kurios spinduliai neišnyko su ja erdvėje, bet joje skrieja tolyn...“

Taigi Jonas Jablonskis — žmogus išnyko, bet sukurta jo šviesa skrieja žmonių mintimis, knygomis, raštais, laikraščiais, posakiais, žodžiais pirmyn. Ir net tolimiausios lietuvių kartos turės ją stebėti, pajusti... ir tai daug arčiau, daug gyviau, negu tasai astronomas...

Pajus, pagaliau, Jono Jablonskio šviesą kiekvienas lietuvis prasčiokas — savo reikalus begindamas, pajus lietuvis — mokslavysis, pasauliui tiesą beskelbdamas, pajus motutė — savąjį kūdikį beramindama, pajus mergelė — sklandžią dainužę beposmuodama...

II

Ir aš pats tą jo šviesą tebejuntu, ir liks jinai manyje, kol gyvas bebūsiu.

Jūs skaitėte straipsnio pradžioje Jono Jablonskio posakį, kuriame taip gražiai spindi mūsų kalbos kultūrinimo reikalu rūpesnis. Jisai parašytas bent dvejiems metams prieš jo mirtį... Tačiau lygiai tiek pat jis sielojos man pirmąkart su juo susidūrus.

Ivyko mudviejų susitikimas, tarytum, 1912 metais.

Jaunas Peterburgo universiteto studentas laikinai atsidūriau senų jotvingių sostinėje Gardine. Anais laikais visa ten man buvo svetima, visa priešingos dvasios kupina.

Kiek primenu, baigė tuomet Gardine dienas garsioji lenkų rašytoja Elzė Ožeškienė, siautė carato valdininkai, mieste buvo daug biznio žmonių — vien rusiškai — lenkiškai kalbančių žydų... Turgaus metu gatvėse buvo matyti daug skurstančių, iš kaimo vienkinkiais vežimėliais atvykusių, gudų.

Kamė gi čia lietuviai?

Be savos giminės, kuri jau skendo lenkiškame gairėse, girdėjau apie Dovojną — Silvestravičių, kuris lenkų kalba kadaise Lietuvą bandė iš numirusių kelti, sutikau vieną — antrą lietuvių ar lietuvaite iš mūsų Dzūkijos reikalais ar šiaip miestan atvykusius, pagaliau, kad čia gyvena... J. Jablonskis su šeima.

Kuris gi lietuvis nenorėtų pas jį atsilankyti? Juk tuomet jisai buvo mums Kriaušaitis — Rygiškių Jonas, mūsų lietuvių kalbos mokytojo Suvalkuose, nirusio J. Matulevičiaus, žodžiais tariant: — jėga!

Saulei vakaruose besiritinėjant, užeinu ir didįjį mokytoją randu savųjų tarpe...

Kalbamės... Pirmas mano posakis — Rygiškių Jonas pataiso, antras — taip pat, trečias — irgi. Tik gerokai mudviem išsikalbėjus, jisai gaudyte gauda dzūkų tarmės ypatingumus, aiškina juos, o kartais čia pat pasižymi.

Kaip šiandien primenu jo aitrų skundą: „...—Girdi, rusai, lenkai geriau moka ir rūpinas mokėti savąją kalbą, o mes?...“

III

Vasaros atostogoms besibaigiant, iš Gardino išvykau ir bent aštuonetą metų jo nebemačiau... Užtat nematomi šviesos ryšiai jungė mus, jo gramatiką, knygas, raštus ir straipsnius beskaitant, lietuviškai besisielojant.

Ir šiandien, jau po 18-os nelengvo gyvenimo metų, po didžiųjų audrų, jam gyvam nėsant, ne tik 1912 metų epizodas, bet ir Rygiškių Jono asmens reikšmė man aiškėte aiškėja...

Kada pro minios galvas pakilo jo karstas, kada vežė jo kūną Kauno gatvėmis, skambėjo bažnyčių varpai, užsidegė klaiki žibintų šviesa... vieną akimirką išvydau 1912 metų tyliame kambaryje, lempos spinduliuose palinkusią lietuvių kalbos mokslavario galvą ir prisiminiau neseniai parašytus jo žodžius:

„Man rūpi..., kad ir mes kiek kultūringesni būtume!...“

Taigi, vyrai, būkime kultūringi, atseit, stenkimės savąjį, mūsų gyvenimą taip tobulinti, kaip jisai mūsų kalbą tobulino...

Tačiau tobulėjimas neįmanomas be darbo, be nuolatinių, gražių, šviesių pastangų, o kartais, net be savųjų mažyčių reikaliukų atsižadėjimo.

Na, ką gi?! šiandien nepavyko, gal ryt, poryt pavyks, tik sklandžiau, tik tvirčiau kiekvienas savąją vagą varykime... Rygiškių Jono kilnios asmenybės šviesa, jo kurtos rašytos kalbos lobynas neišsemiamas.

Tik semk ir berk, o kilnios minties pasėtas grūdas duos ne tokį dar derlių!

Pagaliam, jau miręs, šviečia jisai mums ne tik mokslo darbais, ne tik savojo krašto meile ar dėl jo padėtais vargais, sielvartais, bet ir, pasak profesoriaus Leono, pavyzdžiu: „kaip reikia branginti žmogus ir tiesa!“

Žodžiu, užuot liūdėję, sekime jo pėdomis ir laimėsime...

St. Zaskevičius.

Karo daina.

(Gaida, kaip „Atskrend' sakalėlis“...)

Ten toli už šilo,
Tenai ant kalnelio,
Rausvutė ugnelė
Pamažėle kilo.
Dunda patrankėlės,
Čarška kalavijai,
Mūsų brolužėliai
Priešą nusivijo.
Daug tenai brolelių
Tėviškėlę gina —

Seną numylėtą
Pilį Gedimino...
Toli, toli dunda
Sunkios patrankėlės,
Arti Vilniaus miesto,
Mūsų sostinėlės.
Jau arti matyti
Kalnas Gedimino,
Greit iškelsim Vytį,
Būk sveiks, senas Vilniau!..

Jonas Vaidelys.

Čekoslovakijos prezidentas prof. Tomas G. Masaryk'as.

Š. m. kovo mėn. 7 d. sukanka J. E. Čekoslovakijos prezidentui prof. T. G. Masaryk'ui 80 metų nuo gimimo dienos. Tą proga paminėsime čionai jo biografiją ir apibūdinsime jo asmenį.

T. G. Masaryk'as gimė 1850 m. Hodonine, Moravijoje. Jo tėvas buvo paprastas dvaro darbininkas. Vaiku dar būdamas Masaryk'as pradėjo mokytis vokiečių realistinėje mokykloje, iš kur svajojo įstoti į mokytojų seminariją. Bet aplinkybių verčiamas paliko mokyklos suolą ir pradėjo mokytis kalvio amato. Kalvystės besimokydamas Masaryk'as nenustojo vilties, daug skaitė ir dirbo. Greitai jam pasitaikė proga įstoti į vokiečių gimnaziją Berne. Iš ten turėjo persikelti į Vienos gimnaziją. Vienoje baigė gimnaziją ir universitetą.

1876 m. užtarnautai gavo filosofijos daktaro laipsnį, o vėliau buvo pakviestas profesoriauti į Vienos universitetą.

Pradedant nuo gimnazijos laikų, Masaryk'as gyveno iš lėšų, kurias sunkiai uždirbdavo privačiomis pamokomis Vienos šeimynose.

Tuoju po įstojimo universitetan Masaryk'as pasižymėjo mokslų darbais.

1878 m. vedė, 1882 persikėlė į Pragos čekų universitetą profesoriauti.

Čia jo reikšmė čekoslovakų tautai pakilo. Negailėdamas jėgų, kad ir buvo persekiojamas austrų valdžios, dirbo tautinį darbą: laikė paskaitas, rašė įvairius straipsnius ir knygas, kėlė ir ruošė tautą prie nepriklausomo gyvenimo. Jo veiklumas padidėjo, o jo vardas buvo žinomas ne tik Čekijoje, bet ir užsieny.

1891 m. Masaryk'as buvo išrinktas atstovu į parlamentą (Vienoje), bet greit pasitraukė iš politinio darbo ir vėl grįžo Pragon. Nors beaugant skaičiui draugų ir šalininkų, daugėjo ir priešininkų skaičius, bet

Masaryk'as drąsiai ir atkakliai ėjo prie užsibrėžto tikslo. Tiesą skelbti ir apie tiesą rašyti — štai jo moralė jėga, kuri padėjo jam išvaduoti čekų tautą iš Habsburgų (Austrų imperatorių) jungo.

1914 m., karui prasidėjus, Masaryk'as, matydamas, kad namie bus sunku įgyvendinti savo siekiai, išvyko Olandijon, o vėliau Šveicarijon. Užmezgė santykius su didžiosiomis valstybėmis, ir nuo tos valandos vėl nenuilstamai dirba Čekijos išsivadavimo ir nepriklausomybės labui. Tais pačiais reikalais važinėjo Paryžiun, Londonan, Petrapilin ir Maskvon.

1918 m. iš čekų, gyvenančių Rusijoje, ir iš čekų belaisvių, rusų ir kitų valstybių valdžioms padedant, Masaryk'as organizuoja čekų legionų galingas dalis. Jos pasižymėjo kautynėse drąsa ir atkaklumu, o karui pasibaigus grįžo į savo beatgijančią tėvynę.

Būdamas užsieny Masaryk'as žinojo, kad jo tėvynė daug kenčia. Austrų policija ieško priekabių prie jo sergančios žmonos, sūnus mirė, bet, nežiūrint į tai, jis tėvynės ir tautos interesus stato aukščiau nekaip savo asmens reikalus ir dirba toliau.

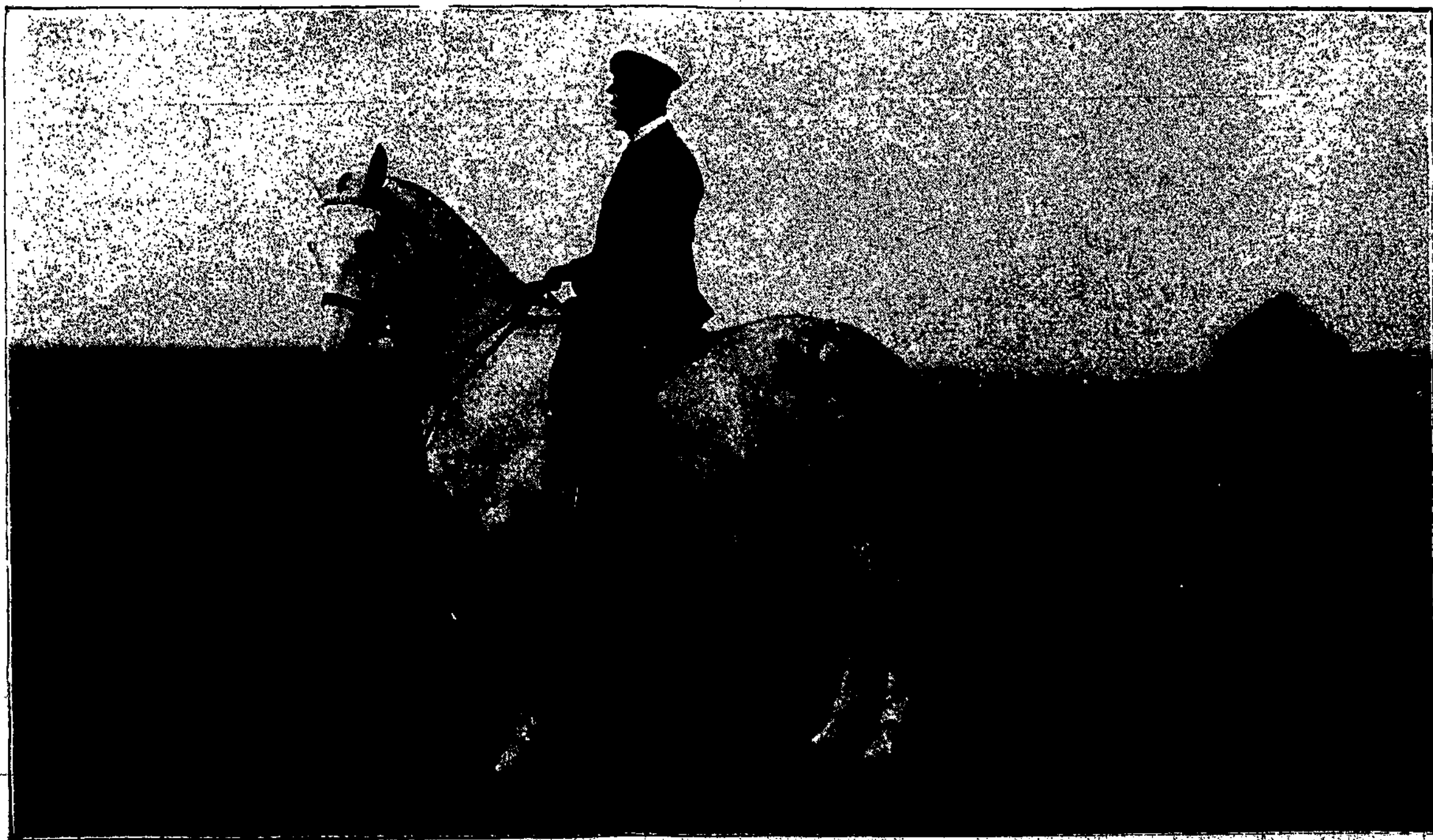
Jo darbai, jo svajonės, tampa tikrenybe. 1918 m. spalio mėn. 28 d. čekų ir slovakų tautos tapo laisvos.

Nenuilstamas tų tautų laisvės ir nepriklausomybės kovotojas Masaryk'as išrenkamas pirmuoju Čekoslovakijos prezidentu iki gyvos galvos.

J. E. Čekoslovakijos respublikos prezidentas T. G. Masaryk'as jau ne kartą yra parodęs ne tik žodžiu, bet ir darbais savo gilios simpatijos Lietuvai ir jos kariuomenei.

Todėl šiandieną, Jo Ekscelencijos 80 metų sukaktuvių proga, linkim jam dar ilgus metus būti garbingos Čekoslovakijos priešakyje. Jo asmuo, jo aukšta moralė, jo savo tautos ir tėvynės gili meilė tebūnie pavyzdžiu ir mums!

K.

Prof. T. G. Masaryk, Čekoslovakų respublikos prezidentas.

Kaip mūsų kariuomenė pagerbė a. a. prof. Joną Jablonskį.

A. a. prof. J. Jablonskis — Rygiškių Jonas nebuvo karys, tačiau buvo artimas mūsų kariuomenei žmogus. Jis buvo ne tik mūsų kalbos gaivintojas, jos kūrėjas ir mokytojas, bet jis per visą savo gyvenimą kovojo dėl lietuviybės, dėl lietuviškos kultūros, dėl Lietuvos nepriklausomybės. Todėl J. E. Respublikos Prezidentas savo kalboje prie velionies kapo pasakė: „Atsiskirdamas iš mūsų tarpo jis galėtų pasakyti: Ir aš esmi Lietuvos karys, savanoris, budėjęs jos sargyboje, kol gyvas. Visas mano gyvenimo tikslas dirbti savo tautai, ir aš esu tesėjęs savo pažadą. Feci quod potui, facieut meliora potentes (dariau, ką galėjau, tedirba dabar geriau sugebantieji)“. Be to, prof. Jablonskis daug yra davęs ir mūsų kariuomenės raštams, padėdamas nustatyti terminus.

A. a. prof. Jablonskis keletą kartų gydėsi karo ligoninėje. Paskutinį kartą atsigulė vasario mėn. 17 d. Nors čia jis buvo apsuptas visų gydytojų ir personalo meile ir rūpesčiu, tačiau po septyneto dienų atsiskyrė su šiuo pasauliu, baigdamas vargingą savo amželį ir visas žemiškas kančias.

Lydint velionį iš karo ligoninės į Baziliką, paskui jo karstą ėjo ir krašto apsaugos ministeris pulk. Variakojis, aukštesnieji kariuomenės viršininkai ir daugybė karininkų. Karstą ir aukštesniuosius palydovus supo vainikas, nešamas kariuomenės ugniagesių. Visą eiseną lydėjo karo orkestras ir karo mokykla. Kariuomenės vadovybė, karininkai, kariūnai ir karo orkestras dalyvavo Bazilikoje iškilmingose pamaldose už a. a. prof. Jablonskio vėlę. Taip pat jį palydėjo ir į kapines.

Lydint velionį į kapines, karstui atvykus prie Maironio ir Duonelaičio gatvių kampo, karo muziejaus bokšte pradėjo skambinti Laisvės varpas. Prie muziejaus visa eiseną sustojo. Karo muziejaus sode ly prie Nepriklausomybės paminklo buvo pakabintas velionies paveikslas, papuoštas vainikais, juodu šydu ir tautiškomis vėliavomis. Iš abiejų pusių degė elektros žvakynai. Iš vienos pusės stovėjo karo muziejaus orkestras, o iš kitos — invalidų garbės sargyba. Generolas Nagevičius, Laisvės varpui skam-

bant, pasakė tokią kalbą: „Mūsų didysis kalbininkas, darydamas paskutinę savo kelionę, sustojo ties šita vieta, kur yra surinkta daug mūsų kovų atsiminimų ir stovi žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklas. Nei jis šitai vietai, nei ji jam nėra svetimi. Jam, kaip tik čia, priklauso žymi vieta. *Tautiškoji kultūra yra tautos siela. Be tautiškos kultūros nėra tautos. Tautiškos gi sielos širdimi reikia laikyti kalbą.* Kalbos reikšmę suprastami, mūsų bočiai ir tėvai daug dėl jos kariavo, vargo, sėdėjo kalėjimuose, ke liavo į Sibirą.

Karo muziejaus sodnelyje stovi Simano Daukanto paminklėlis su parašu: „Rašiau Lietuvių kalbą“. Jei Simanas Daukantas didžiuojasi vienas pirmųjų rašęs lietuvių kalbą, tai kokis yra nuopelnas kalbininko Jablonskio, kuris ne tik ta kalba kalbėjo ir rašė, bet ir apvalė ją nuo pelėsių ir svetimų priemaišų, gražiai patobulino ją ir patiekė vartoti.

Neturėdami savo gryną kalbą, neturėtumėm ir savo kultūrinės laisvės. Jei Lietuvos savanoriai ir kiti kariai prisidėjo prie iškovojimo politinės nepriklausomybės, tai velionis buvo vienas įžymiausių tarp jų, kurie atgavo Lietuvai tautinės kultūros laisvę.

Tebūnie leista šia proga kautynių dalyviams ir veteranams karo invalidams išreikšti mūsų brangiam kalbininkui tokią pagarbą, kokią reiškiame žuvusiems ir mirusiems karžygiams“.

Ir velionis, orkestrui grojant gedulingą maršą, buvo pagerbtas ginklu.

Laidotuvių metu, t. y. vasario mėn. 25 d. 17 val., visose kariuomenės įgulose buvo nutraukti užsiėmimai 20 min. ir kariams paaikškinta prof. Jablonskio, kaip lietuvių kalbos kūrėjo, nuopelnai ir reikšmė Lietuvai. Po to visi kariai atsistojimu ir tylos bei susikaupimo valandėle pagerbė velionį.

Be to, ant a. a. prof. J. Jablonskio kapo uždėjo vainikus: vyriausias štabas, Lietuvos kariuomenės vardu, 2) karo muziejus, 3) Lietuvos karininkų ramovė, 4) Vytauto Didžiojo karininkų kursai, 5) 1-jo gusarų D. L. E. K. J. Radvilos pulko karininkai ir 6) karininkų šeimų moterų draugija.

Feliksas Breimeris.

Patrankos žygiai

(artilieristo atsiminimai)

Eh, patranka, patrankėle!
Kaip atro dai tu dailiai!
Bet gi baimės kiek sukėlej,
Kai mūsųje prabilai!
Tavo juodos, baisingos žiotys
Reikalavo sau aukų.
Kaip tik priešas pasirodė
(Nors už keleto varsnų), —
Baisus šūvis padrioksėjo!...
Tu paslinkai atgalios...
Ir žiūrėk — jei kas krutėjo
Pryšakyje lygumos, —
Tai dabar vien masė juoda...
Kur nukrito šoviniai,
Ten padarė gilia duobę,
Žemę išrausė baisiai,
Iš patrankos ilgastiebės
Suzibėjo štai ugnis,
Ir į tolį šūvis žiebė —
Gal kur priešą pamatys!

Dunda žemė, dreba oras!...
Kaukia žaibo greitumu
Sviedinys, lyg koks motoras
Lygia pieva ar lauku.
Užia, švilpia, kaip pasiutęs.
Lekia kalvos ir miškai.
Kaš gi ten turėtų būti,
Jei ne lenkų apkasai!...
Ir suduzgęs, sušvytavęs
Krito mūsų sviedinys.
Plyšo!... Kurčiai sudejavo
Ir užbėrė žemėmis
Visą plotą iki girios...
Priešas tapo neramus.
(O, be to, ir nepatyres)
Manė, kad čionai jis žus.
Suduzgėjo, neužilgo
Mūsų sviedinio draugai.
(Mat, labai jo pasiilgo —
Tad ir atleka čionai).

Kaip įnirtus vėtra šovė
Lenkams stačia ant galvos.
Ir sugriuvo jų tvirtovė,
Kaip medinis laužas koks.
Bėga priešai išsigandę,
Kiek galėdami greičiau,
Ir tiesiog į mišką lenda —
Gal čia bus nors kiek ramiau.
Eh, patranka, patrankėle,
Mano drauge amžina!
Kiek minčių tu man sukėlei,
Kiek svajojau aš tada!
Jau praūžė baisingos dienos
Su granatų ugnimi,
Bet jaučiuosi aš ne vienas —
Nes ir tu su manimi!
Mano džiaugsmas nenutilo,
Veržiasi kaskart labiau!
Ir tave, karštai pamilęs,
Aš čionai apdainavau!

Šaudymas į lėktuvus iš kulkosvaidžių.

Į lėktuvus vienodai sėkmingai gali šaudyti sunkieji ir lengvieji kulk., aprūpinti specialiais stovais ir taikomaisiais įtaisais.

Kulkosvaidžiai sėkmingai gali tik į tuos lėktuvus šaudyti, kurie lekia ne aukščiau kaip 1000 metr. Dažniausiai tai bus žvalgomieji arba pėstininkų aparatai; pasta-

rieji, puldami žemės taikinius, kartais labai žemai nusileidžia.

Vidutinis šių dienų karo lėktuvo greitis 220 — 260 klm. per valandą, arba apie 70 metr. per sekundę. Yra lėktuvų, kurie savo greitį gali iki 100 — 120 klm. per valandą sumažinti.

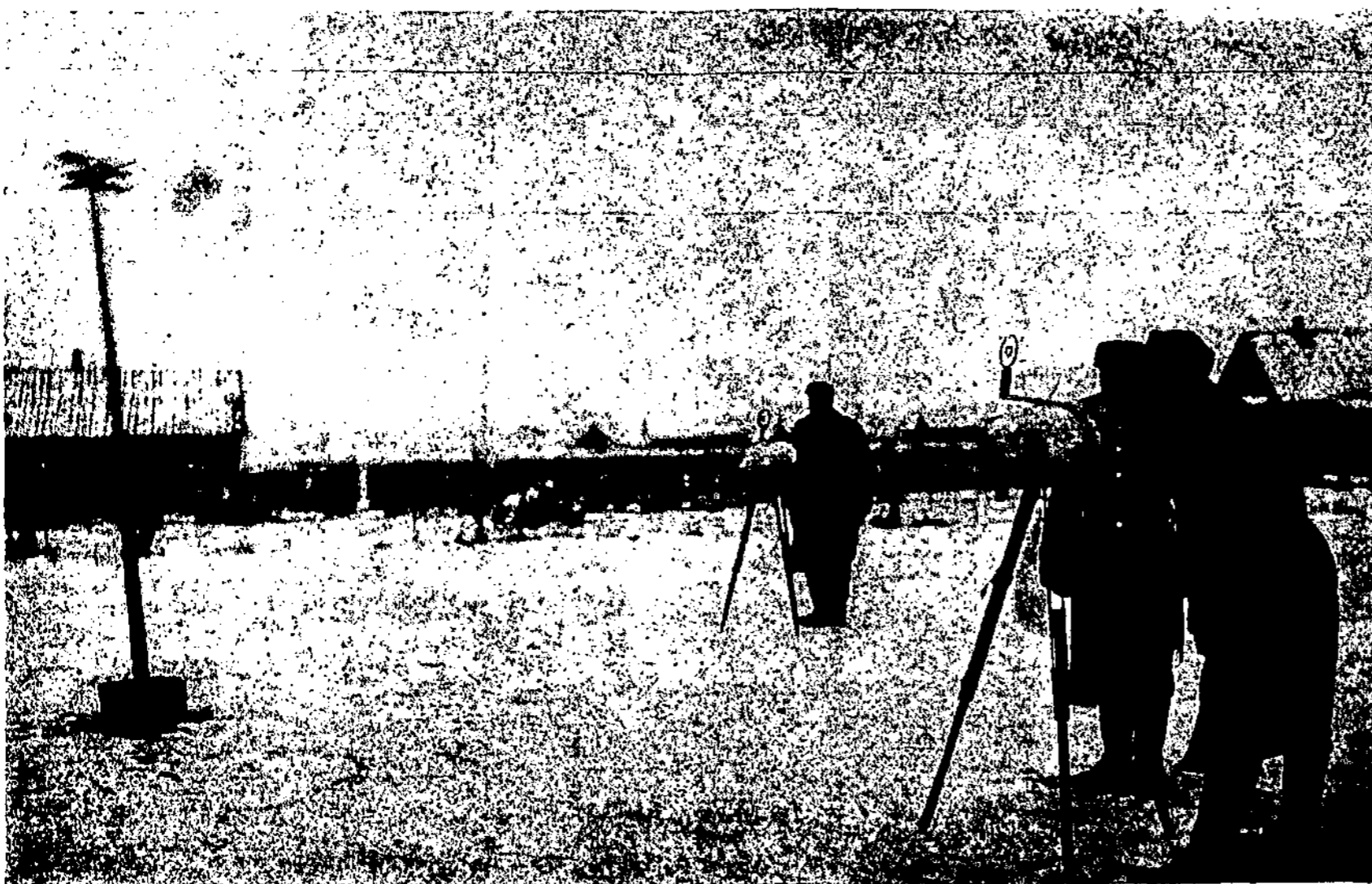
Lėktuvas, lėkdamas 100 metrų

aukštumoje, yra mažas taikinytis ir į jį pataikyti gana sunku. Lėktuvo jautriojo kliudomojo ploto dydis, lekiant jam šonu pro kulkosvaidį, bus apie 3,25 kv. metr., lekiant tiesiai į kulkosvaidį apie 0,9 kv. metro.

Pataikymo greitumas, šaudant į lėktuvą iš vieno kulk., yra labai mažas, tai bus aiškiai matyti iš šio apskaičiavimo: lėktuvas lekia 800 mtr. aukštumoje greičiu 70 metr. per sekundę, S. M. K. kulka 800 mtr. distancijai lekia 1,42 sek. Įsivaizduokim, kad kulk. šaudė didžiausiu greičiu — 500 šūvių per minutę; taigi, kol pirmoji kulka pasieks lėktuvą, jis jau pralėks apie 100 mtr., ir kulk. tuo laiku išleis apie 12 šūvių. Vadinasi, kiekvieniems 9 mtr. pralėkto lėktuvo atstumo vienas šūvis.

Jei lėktuvas lėktų 300 klm. per valandą, t. y. didžiausiu greičiu, kuris yra numatytas, konstruojant taikomąjį įtaisą lėktuvams šaudyti, tai kiekvieniems 10 mtr. tektų tik vienas šūvis.

Įsivaizduokim, kad lėktuvas yra 10 metr. ilgio, tad jis galėtų pralėkti tarp atskirų šūvių visai ne-

4 p. p. kulkosv. mokosi taikyti į lėktuvus.

Vasario 16 dienos atgarsiai.

(Žiūr. „Kario“ 9 nr.).

Aviacija.

Aviacijos kariai buvo nuvesti A. Freidos bažnytėlen, kur giedant savo chorui kapelionas atlaikė pamaldas.

Aikštėje karius išrikiavo ir bendrą komandą padavė kap. Liorentas. Aviacijos viršininką pavaduojęs kap. Švitris perskaitė J. E. Respublikos Prezidento atsisaukimą į visuomenę. Už tautos vadus nuaidėjo garsus valio ir buvo sugiedotas Tautos Himnas.

Puskarininkių ramovėje pirmininkas kap. Tyškus laikė puskarininkiams paskaitą. Trumpais bruožais apibūdino istorinius faktus, Vytautą Didįjį, jo praeitį ir planus. Ypač akysna puolė gražus išpuošimas pačios ramovės. Aplinkui žalias eglių vainikas, pagražintas tautiškais kaspiniais. Didelis, gražiai padirbtas skydas su Vytim, Vytauto Didžio. paveikslas, taip pat apjuosti žalumynais. Apačioj šautuvų piramidė darė savotišką karišką įspūdį.

Panašaus turinio ir dieni pritaikintas paskaitas kareiviams laikė vyr. leitenantai Kopukovas ir Lisauskas.

Po pietų aviacijos ir šarvuočių rinktinės kariams buvo demonstruojama pirmoji Lietuvoje pagaminta 9 aktų filma „Lietuvos kareivis“, charakteringai vaizduojanti mūsų sodžiaus vestuves, papročius, naujokų ėmimą, karo mokymą ir kit.

B. B.-kas.

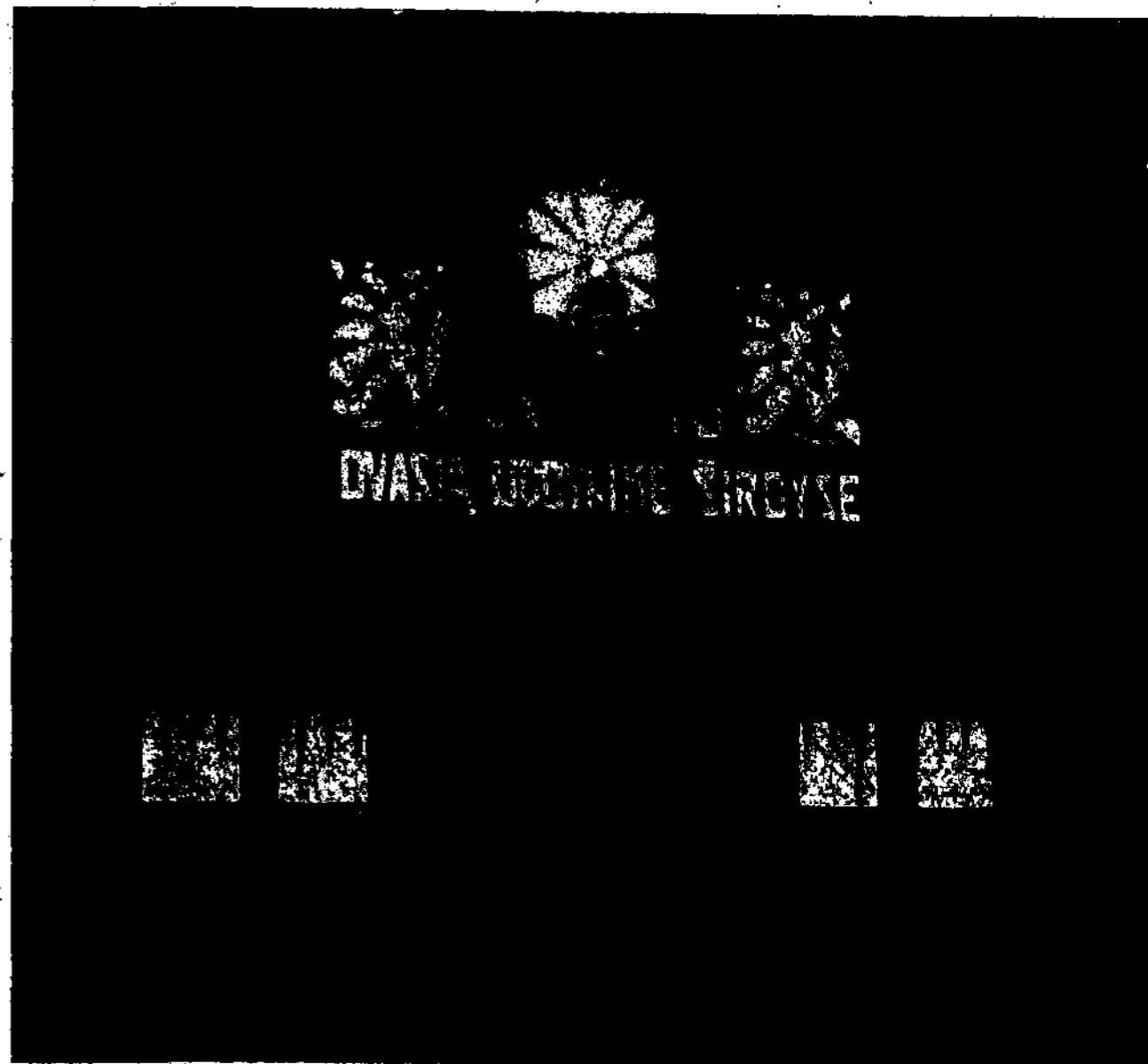
Sanitarijos puskarininkių mokykla.

(Dr. J. Basanavičiaus v. Karo Ligoninėje).

Vasario 16 d. mūsų mokykloje įvyko vakarėlis. Vakarėlį surengė keli veiklesni mokiniai, padedami mjr. Kukino. Vakarėlio programa susidėjo iš sceninės dalies ir šokių. Vaidinimas įvyko naujai atremontuotame rūme. Salė kuo puikiausia, net malonu būti joje. Apie 8 val. pradėjo rinktis salėn visi sveikesnieji ligoniai. Paskui rinkosi daktarai,

gailėstingosios seserys, ligoninės tarnautojai ir kviesti svečiai. Salė buvo pilna publikos — net braškėjo, užtat vaidinimo metu buvo sunku palaikyti reikiamą tvarką ir tylą.

Vakaro programa pradedama dr. Nasvyčio paskaita. Prelegentas priminė susirinkusiems šios dienos svarbą, jos reikšmę mūsų tautos gyvenime. Stambiais bruožais perbėgo Lietuvos senovę ir ilgiau sustojo ties Vytautu Didžiuoju,

1 p. p. Štabas illuminuotas vasario 16 d. vakare.

(Foto Andrikonio).

kliudytas. Taigi apie vieno kulk. trajektorijų pėdo veiksmą į lekiantį lėktuvą negali būti nė kalbos.

Norint gauti gerų išdavų šaudant iš kulk. į lėktuvus, reikia sujungti prieš vieną lėktuvą kelių kulk. ugnį.

Sekimas.

Šių dienų karo lėktuvai turi didelį greitį. Todėl, norint nuo jų tinkamai apsisaugoti, reikia iš anksto pastebėti. Per vėlai pastebėjus lėktuvą, kulk. nespės pasirošti šaudyti, ir jam nesukliudys atlikti savo uždavinį. Oro sekimu ypatingai turi rūpintis oro apsaugai paskirtosios dalys. Jei oro sekėjai randasi toliau nuo saugojančios dalies, tai su jais turi būti patikimi ryšiai. Ryšis laikomas telefonu, trimitu, ryšio sirena, blizge lempute. Sekėjai turi būti labai įgudę atskirti savąjį lėktuvą nuo priešo. Kaip greitai sekėjai pamatys ir atskirs priešo lėktuvus nuo savųjų, tatau pareis nuo oro skaidrumo, saulės padėties, dangaus debesuotumo.

Kulkosvaidžių atstumas nuo saugojamojo objekto.

Labai svarbu būtų prieš lėktuvus dideliame atstume nuo sau-

gojamojo objekto apšaudyti ir priverst nusileisti arba pakeisti lėkimo kryptį.

Kadangi lėktuvų lėkimo kryptis iš anksto nustatyti labai sunku, tai kulkosvaidžius, kaip taisyklė, reikia statyti arti saugojamojo objekto. Tik visuomet nereikia pamiršti, kad kulk., nors ir nuo specialių stovų, visai vertikaliai šaudyti negali, todėl apie kulk. susidaro nekliudomo ploto ratas. Tiksliausiai kulk. statyti grupėmis po 3 apie 300 metrų nuo saugojamojo objekto.

Jei apsaugai paskirta daug kulk., tuomet juos statyti grupėmis iš visų saugojamo objekto pusių. Tuomet kulk. turės galimybės šaudyti lėktuvus, lekiant jiems per saugojamą objektą ir iš dalies prieš jį. Turint maža kulk., reikia juos statyti iš vienos saugojamo objekto pusės 200 — 250 metrų nuo jo.

Jei saugojamas objektas išmėtytas, pavyzd., išsiskleidęs batalionas, tai kulk. statyti vidury, turint daug kulk. ir iš šonų.

Lėktuvus galima numušti arba priverst pasitraukti tik tuomet, jei šaudoma vienu laiku iš kelių kulk., ir kulkosv. taip sustatyti, kad vienkity nekliudomąjį plotą panaikintų.

Atstumas tarp atskirų kulkosvaidžių.

Norint panaikinti atskirų kulk. nekliudomąjį plotą, kulkosv. statomi trikampiui 50 — 100 metrų atstu vienas nuo kito. Kulk. išsklaidymas pareina nuo vietos. Kulk. reikia parinkti tokią poziciją, iš kurios aplinkui būt didelis matomumas, ir kulk. būt paslėpti. Dažniausiai pati vieta padiktuos, kaip sustatyti atskirus kulkosvaidžius.

Pasiruošimas šaudyti.

Viršininkas, kuriam pavesta priešlėktuvinė apsauga, neturi nuo savo dalies niekur pasitraukti. Pastebėjus lėktuvą reikia tuojau į jį nusitaikyti, nelaukiant, kol paaiškės ar jis prieš, ar mūsų. Tolimatis, atsukęs atstumų skaitmenų lentelę prie 1200, visą laiką seka lėktuvą. Kaip tik paveikslai sutampa, jis šaukia „12“, ir vadovaujamas viršininkas komanduoja „ugnis“. Kol bus ištartos šitos komandos, lėktuvas jau lėks apie 1000 metrų, todėl ugnis nebus pavėluota.

(Šiam rašiniui davinius ėmiau iš vokiečių st. H. Dr. 462 ir jo priedo).

Kapit. Šečkus.

nupasakodamas jo gyvenimą ir nuveiktus savo tėvynei darbus. Nurodė garbingus, vėliau erškėčiuotus Lietuvos kelius, mūsų nepriklausomybės kovas ir gražios ateities su atvauduotu Vilniū viltį. Po to buvo vaidinama P. Vaičiūno veikalo „Liepsnojančios širdys“ III aktas. Režisavo toj srity prityręs ir didelis scenos darbo mėgėjas mjr. Kukinas. Vaidinimo metu dalyvavo ir pats veikalo autorius p. P. Vaičiūnas. Suvaidinta gerai. Geriausiai vadino Vėtra (eil. Z. Bazaras). Gaila, kad nepaaiškintas pirmųjų aktų turinys, nes daugelis žiūrovų nesuprato apie ką eina kalba. Po to mūsų gerbiamas svečias P. Vaičiūnas padeklamavo keletą savo eilėraščių. Svečiui publika sukėlė didelių ovacijų. Paskui ryšių b-no mok. kuopos choras, vedamas ats. v. p. Liuberskio, padainavo 7 daineles. Chorui publika sukėlė tiesiog visą audrą ovacijų. Ligoniai vakaro progrāma liko labai patenkinti, nes tas pajvairino vienodą ir nuobodų ligoninės gyvenimą.

Po to mokyklos salėje šokiai iki 12 val. nakties.

Eil. Ant. Bernotas.

Kaip minėjo Kaune ev. reformatai.

Ypatinga nuotaika Vasario 16 d. šventė ev. reformatai Kaune, prie Aleksoto tilto esančioj vokiečių bažnyčioj.

Pamaldos prasidėjo lygiai 11 val. 30 min., kurias laikė biržiečių gerbiamas kun. prof. P. Jakūbenas. Ilgoje ir gražioje savo kalboje priminė mums tą žilą ir garbingą mūsų lietuvių senovę, jos didybę, paminėjo įžymiausius ir pirmuosius mūsų tautos gaivintojus: Daukantą, Valančių, V. Kudirką, dr. Basanavičių ir paskutinių kovų mūsų tautos karžygius, žuvusius už mūsų Tėvynę ir jų didžiausius nuopelnus dėl mūsų laisvės. Priminė, kad Tėvynės meilės jausmas yra mumyse giliausiai įsmigęs, kurio negalima išrauti. Apgaili tuos, kurie laiko savo tėvyne visą pasaulį, kai tuo tarpu savo tėviškės laukai žaliuoja dirvonais. Tėvynės pasiilgsta tik tada, kada jos netenka. Čia pavyzdžiu paėmė Ksav. Vanagėlio: „Ten kur Nemunas banguoja“... Tėvynės meilės jausmus, pasiilgimą mes galim matyti iš mūsų tautiečių dai-

nų, už vandenynų sukurtų. Taip pat prof. Jakūbenas apgaili ir tuos, kurie ieško laimės ne tarp savųjų.

Ypatingai pažymėjo, kad mes turime degti Vytauto Didžiojo Tėvynės meile ir dirbti savo tėviškės šviesesnei ateičiai. Taip pat prašė Dievo padėjimo Respublikos Prezidentui ir vyriausybei gerai kraštą valdyti ir vesti į šviesesnę rytą.

Kuo labiau šios pamaldos skyrėsi nuo kitų, tuo laiku Lietuvoj įvykusių, tai gal specialiai parašymas šiai dienai „Tėvynės Giesmės“, kurios, vargonams griežiant, buvo su didžiausiu dvasios pakilimu pagiedotos.

Biržų Jonas.

Tauragė

Šiomet nepaprastai gražiai ir iškilmingai Tauragės visuomenė pergyveno Vasario 16 d. iškilmes. Rytą 8½ val., dalyvaujant kariams, savanoriams, moksleiviams ir k. organizacijoms, prie apskr. v-bos buvo pakelta vėliava. Iš ten, orkestrui grojant gedulingą maršą, įvyko iškilminga eisena į kapus. Ten žuvusiems už nepriklausomybę pagerbti moksl. šaulių būrys uždėjo ant jų kapų vainikus. Pasakytos gražios kalbos. Paradą priėmė karo komendantas ir apskr. viršininkas.

10½ val. bažnyčioj pamaldos. Po pamaldų visuomenė susirinko į kino „Spindulys“ salę, kur įvyko iškilmingas posėdis. Čia mokytojų semin. choras pagiedojo tautos himną ir dar keletą patriotiškų dainelių.

Vakare gražiai atrodė puikiai iliuminuotos įstaigos, kurių tarpe pirmoji vieta teko mokytojų seminarijai. Vakare kino „Atlantik“ salėje šaulių teatras surengė gražų, su vaidinimais, dainomis ir šokiais vakarą.

V. Domas.

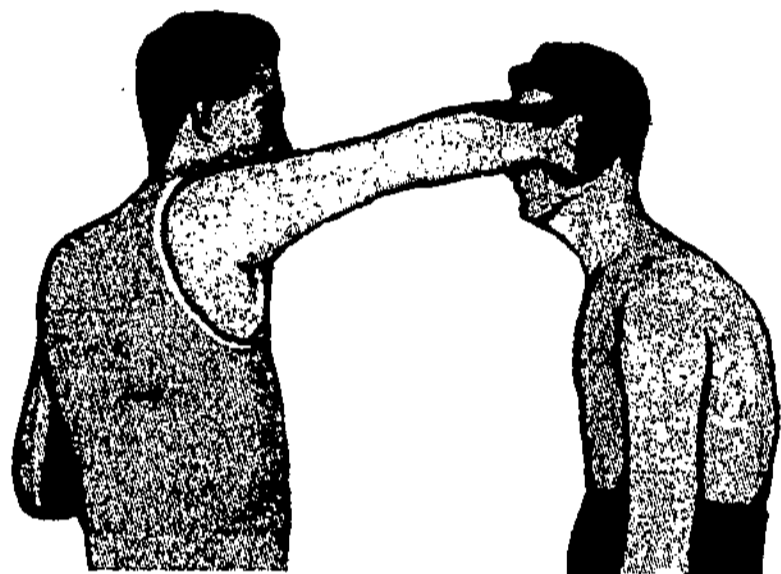
Varniai.

Tautos švenčių minėjime neatsilieka nuo didesnių provincijos miestų ir miestelių. Labai gražiai ir su dideliu susikauptumu buvo paminėta Vytauto Didžiojo m. Vasario 16 d. Varniuose. Priešaky su Varnių įgulos kareiviais, šauliais, ugniagesiais ir kitos vietinės organizacijos po pamaldų orga-

Daugiau bokso.

(Žiūr. „Kario“ 9 nr.).

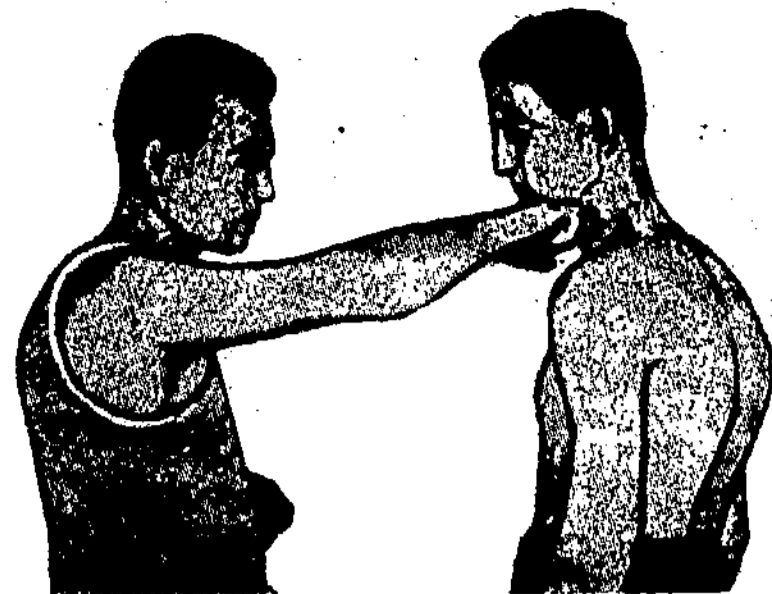
Daugelis boksininkų, turėdami didelį svorį, stengiasi palengvėti ir tuo laimėti rungtynes lengvesnio svorio klasėj. Jie negeria po kelias dienas, atsisako nuo dažno valgio ir prakaituoja iki „septinto prakaito“. Po tokio elgesio boksininkas nustoja daug jėgų, o išėjęs į kovos ringą galvoja, kad kuo greičiau užbaigtų ir vėliau suvalgytų kepalą duonos ir išgertų kibirą vandens. Tačiau rezultate — tik pralaimėtas mūšis! Niekuomet nereikia pamiršti, kad smūgio stiprumas proporcingas svoriui, ir kuo sunkesnis boksininkas, tuo lengviau jis pakelia smūgius. Re-

Smūgis miegamosios arterijos link.

komenduojama svorį „nenumušinėti“ (apie nereikalingų riebalų pašalinimą čia nekalbama), bet jeigu yra būtina, tai galima „numušti“ ne daugiau kaip 1,5 kg. Tai pasiekama šiuo būdu: treniruotis vilnonėje megstynėje, šokinėti su šokomąja virvute 15 min. rytais be pusryčių. Tuo atsitikimu organizmas suvirškina paskutinąją maisto dalį, kuri randasi virškinimo aparate. Kad svoris geriau kristų, po šokinėjimo reikia šiltai susivynioti, kad padidintų prakaitavimą, o po to nieko nevalgyti ir negerti apie 1,5 val.; priešingai, visos pastangos nueis veltui. Negerti skysčių daugiau kaip 4 stiklines per dieną ir daug nevalgyti cukraus ir baltos duonos. Didinti ir mažinti svoris reikia palaipsniui, nes kitaip gali sukelti vidurių organizmo ligas (virškinimo, kraujotakos ir kt.). Viskas turi būti daroma su saiku ir dideliu atsargumu. Treniruočių dienomis gulti 10—11 v. ir kelti 7—8 v. (žinoma, jeigu leidžia aplinkybės), turint 8 valandų poilsį. Griežtai sekti valgio tvarką: valgyti truputį mažiau, negu kad norėtusi, nereikia valgyti nieko karšto, būtina vartoti sriubą ir pieną.

Treniruotes tęsti iki dienos prieš

Smūgis į apatinąją žando dalį.

rungtynes, bet išvakarėse dar galima pašokinėti su virvute ir būtina masažuoti kūną. Rungtynių dieną ryto padaryti nedidelį pasivaikščiojimą arba pašokinėti su virvute 3—4 min. Maitintis kaip ir visuomet, bet kiek mažiau. Pientauti 4 val. prieš rungtynes.

Jauniems boksininkams patartina (jeigu nori turėti pasisekimą) su atida, protingai treniruotis ir turėti kaip galima daugiau rungtynių. Pralaimėjimais daug nenusiminti, nes pralaimėjimai tikrai ugdo pasiryžimą ir priveda prie laimėjimo.

Baigiant norėtusi dar kiek pakalbėti apie boksininko stovį ir svarbiausius smūgius.

nizuotai atėjo prie Nepriklausomybės paminklo Valančiaus darželyje. Čia buvo pasakyta keletas žodžių iš Vytauto Didžiojo gyvenimo ir žygių, sušukta valio už žuvusius karius dėl Lietuvos laisvės, Respublikos Prezidentą ir t.t. Po pietų Varnių šaulių būrio salėje apylinkės ir miestelio gyventojai klausėsi per radio paskaitų ir koncertų. Vakare jaunimas ir kareiviai gražiai pasilinksmino, o pas visus kitus buvo jaučiama gera nuotaika ir susikaupimas.

Jaun. pusk. Lukoševičius.

Karo veterinarijos puskarininkių ir arklių kaustymo mokyklos.

Grižus iš įgulos bažnyčios po pamaldų, susirinko visi mokiniai mokyklų klasėje, kuriems, trumpai suglaudus, buvo apibūdinta Vasario 16 d. reikšmė ir Vytautas Didysis. Paskui atsistojimu buvo pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę kariai, perskaitytas š. m. vasario m. 16 d. Kariuomenei įsak. — J. E. Respublikos Prezidento žodis „Lietuvos visuomenei“ ir už J. E. Respublikos Prezidentą sušukta tris kartus valio ir sugiedotas Tautos himnas.

Vakare, dėl patalpų stokos negalėdami suruošti mokiniams atitinkamų pasilinksminimų, norintieji buvo paleisti miestan, o kiti, susispietę čia pat mokyklose apie radio garsiakalbį, klausėsi įvairių paskaitų.

Virš. A. Valančius.

7 pėst. Žem. Kun. Butegeidžio pulkas.

7 p. pulko švietimo komisija, susitarus su Klaipėdos šaulių būriu, surengė šaulių name šventės minėjimą, kuris prasidėjo 18 val. Šaulių būrio v-bos pirmininkas J. Vanagaitis, pradėdamas šventės minėjimą, savo pranešime pirmiausia priminė tos dienos bei šventės esmę ir reikšmę. Po pranešimo buvo suvaidintas trumpas veikalas „Karžygiai“. Konservatorijos mokytojai atliko koncertinę dalį. Po jų sekė Kauno karių teatro vaidinimas — „Užburtas Kunigaikštis“ — 3 veiksm. operetė. Vaidinimas pavyko labai gerai, ypač visiems patiko kurpiaus rolė, kurią atliko pulk. leit. Braziulevičius. Baigiant scenos dalykus, Klaipėdos giedotojų drau-

gijos choras padainavo: „Mes be Vilniaus nenurimsim“, „Savanorių Maršą“ ir „Vilniaus“. Šį kartą buvo pilna salė žmonių. Tai bene viena gausingiausiai lankyta šventė.

V. Dg.

4 artilerijos pulkas.

Atitinkamai šventę paminėti, kareivinės ir flygeliai papipuošė ir vėliavas iškabino. Ties frontinėmis karininkų flygelio durimis, antro aukšto balkone, išstatytas J. E. Resp. Prezidento, Vytauto Didžiojo ir d-ro Jono Basanavičiaus paveikslai. Aukščiau Vytis ir aplink visus paveikslus vainikai. Prie vėliavos pakėlimo ir nuleidimo dalyvavo garbės sargyba iš mokomos komandos ir orkestras. Iškilmingose pamaldose pulkas dalyvavo Katedroj. Po pietų pulko karių klūbe, karininkams ir kareiviams laikyta paskaita. Paskaitą baigus, visiems kareiviams buvo dovanai kino seansas iš karių gyvenimo. Vakare karininkų flygelis gausiai ir gražiai iliuminuotas elektros šviesa. 20 val. karininkai ramovėje surengė savo svečiams pasilinksminimą.

B. J.

Karo Policijos Mokykla.

Mūsų mokykla ruošėsi sutikti vasario 16 d. gana atsidėjusi. Fuošė kareivinės vainikais ir mūsų tautos atgijimo bei senovės vadų portretais. Ypatingai jubilato Vytauto Didžiojo portretas atkreipė visų dėmesį.

Iš ryto nuėjome išklausti pamaldų į Įgulos bažnyčią. Grižus, kap. Kvičinskis perskaitė Tautos Vado Respubl. Prezidento žodį mūsų tautai. Atsistojimu ir tylos minute buvo pagerbti žuvusieji broliai dėl tėvynės laisvės.

Per iškilmingus pietus dalyvavo ir dalies karininkai. 15 val. laikė paskaitą vyr. leit. Salikas, plačiai apibūdindamas tos dienos reikšmę mūsų tautai ir primindamas Vytautą Didįjį.

Vakare kariai linksminosi suruoštame savo šokių vakarėlyje, griežiant mokyklos stygų orkestrui. Z. Gerulaitis.

1 gusarų D. L. Etm. K. Jonušo Radvilos pulkas.

Vasario 16 d. 15 val. visi pulko karininkai ir kareiviai susirinko į kareivių klūbo salę.

Atvyksta pulko vad. pad. kap. Kraunaitis. Jis prabyla

Stovis. Mūšio metu, norint gauti reikiama formą, reikia prisilaukyti šių nurodymų: kojas išskėsti kiek plačiau už pečius; dešinę koją statyti atgal per vieną pėdą ir ją sulenkti kely, stovint ant kojos pirštų; abiejų kojų galus (pėdas) užlenkti į vidų; kairę ranką sulenkti stačiuoju kampu, o alkūnę laikyti prie kairiojo šono; dešinę ranką sulenkti smailiuoju kampu, pritraukus prie pasmakrio; liemenį truputį palenkti pirmyn; galvą palenkti į kairę, smakras prie kairiojo peties; kūno svoris turi būti lygus ant abiejų kojų. Čia buvo kalbama apie „kairįjį stovį“, nes žingsnis buvo padarytas iš kairės. Dešinysis stovis mūšiuose pasitaiko mažiau, ir tai daroma panašiai, kaip ir su kairiuoju stoviu. Mūšio metu reikia mokėti labai greitai keisti kūno stovį ir padėti ir jokiū būdu nesustoti nors trumpam laikui. Boksininkas mūšio metu privalo nuolat judėti ir judėti kaip laikrodžio švytuoklė.

Leidžiami ir draudžiami smūgiai. Leidžiama mušti: į galvą, krūtinę, šonus ir pilvą aukščiau juostos.

Draudžiama mušti: žemiau juostos, su alkūne, pečiais, kojomis ir galva. Mušti priešą su pilnu apsi-

sukimu (sukantis), žemėje arba kai jis keliais ar rankomis laikosi žemės, taip pat yra *draudžiama*. Nusizengusiam dėl šių taisyklių boksininkui daromos pastabos ir priešui įskaitomi punktai. Susidarius trims pastaboms, boksininkas gali būti diskvalifikuotas, t. y. pašalintas iš rungtynių, o laimėjimas įskaitytas priešui. Boksininkas gali būti pašalintas ir po vieno prasižengimo, jeigu jis buvo padarytas tyčiomis arba nuo kurio priešas smarkiai nukentė.

Mūšį lemiantieji ir iš visų kitų smūgių svarbiausieji yra keturi: 1) smūgis miegamosios arterijos link, 2) smūgis į apatinąją žando dalį, 3) smūgis į dirksnių rezginį ir 4) smūgis į širdį.

Šie smūgiai gerai panaudoti atima priešui didesnę jėgų dalį (kartais visas) ir jis kuriam laikui nustoja sąmonės, nežinodamas net, kur jis randasi ir kas su juo yra atsitikę. Priešas, vieną iš šitų smūgių pavartojus, jau toliau kovoti nebegali ir, jeigu sąmonės nustojo — atsisako nuo tolimesnės kovos. Tuomet sakoma, kad jis pralaimėjo „nokautu“. Nokautą sudaro tik šie pažymėti keturi smūgiai. Nors ir nustoja boksininkas

sąmonės trumpam laikui, tačiau po kiek laiko atsigauna ir tampa visai normalus. Žinoma, po to jaučiamas didelis nusilpimas ir ausų viduje jaučiamas ūžimas. Patirta daugelio gydytojų, kad jis nėra kenksmingas žmogaus sveikatai. Buvo siunčiamos (užsienyje) plačiu mastu ankietos, atsiklausiant įžymių boksininkų, instruktorių ir gydytojų apie nokautų kenksmingumą sveikatai. Ir dauguma atsakė, kad didelės žalos (dėl kurios negalima būtų toliau boksuotis arba tas būtų priežastimi nenoro daugiau juo užsiiminti) žmogaus sveikatai nokautai nepadarą ir tik bijant jų (nokautų) nesimokyti ir nesiboksuoti — nepateisinama — neleistina!

Plačiau susipažinus su nokautų rūšimis ir jų įtaką žmogaus sveikatai (tuo reikalu yra begalės knygų vokiečių, anglų ir kt. kalbomis), galima visai įsitikinti, kad nokautų nereikia per daug bijoti. Suprantama, kad reikia mūšio metu jų vengti ir pačiam kiek galint jais nugalėti.

VI. Juodvalkis.

Rašydamas pasinaudojau: „Trenirovka boksiora“ — B ir „Boks“ — V. Areiševskij.

į susirinkusius, trumpai paaikškindamas vasario 16 d. reikšmę. Po jo prakalbos už žuvusius grojama gedulo maršas.

Po to, paskaičius Kariuomenei įsakymą, pulko švietimo vadovas kapelion. kun. Vaišnoras laiko paskaitą. Paskaitoje pamini svarbiausius Lietuvos istorijos įvykius. Sustojama ties Vytautu Didžiuoju.

Paskui nupasakojo mūsų kelią ligi nepriklausomybės ir kovas ligi šių dienų.

Po paskaitos orkestras groja „Mes be Vilniaus nenurimsim“. Visa salė, kaip kokią pasiryžimo giesmę, pritaria orkestrui.

16 val. kinas. Rodoma „Lietuvos kariuomenės kronika“ ir „Moteries išpažintis“.

19 val. vakaras - koncertas. Padeklamavo keletą eilių, kurių pora buvo parašyta pačių vakaro rengėjų.

Dainininkas Žitkus padainavo daineles: „Kur bakūžė samanota“, „O, varge, varge“, „Bernužėli nevilok“ ir ariją iš „Traviatos“ „Užmiršai tėvų kapus“.

Po dainų smuikų sekstetas pagriežė keletą liaudies dainelių ir „Lietuviška popuri“

L. D-s.

2 ulonų D. L. K. Birutės pulkas.

Vasario 16 ir Didž. Lietuvos Kunig. Vytauto 500 metų sukaktuvių dieną minėjome šia tvarka: 10 val. igulos bažnyčioje buvo laikomos pamaldos. 13 val. 30 min. gimnastikos salėj, susirinkusiems kariams, buvo perskaitytas Respublikos Prezidento raštas „Lietuvos Visuomenei“ ir švietimo vadovas mjr. Prūsaitis laikė paskaitą. 14 val. 40 min. kariai buvo nuvesti į Alytaus miesto kinoteatrą, kur buvo demonstruojama kariško pobūdžio filmas. 19 val. 20 min. pulko kino salėj buvo suruoštas vaidinimas, 5-kių veiksmų drama „Užgrobtame Vilniuje“. Šis vaidinimas žiūrėtojams sukėlė didelį susijaudinimą, primindamas mūsų tikrąją sostinę — Vilnių. Po vaidinimo liktinių puskarininkių klūbe buvo šokių vakaras.

Al. Gedrimas.

Vilkija. Vilkijos šaulių būrio pastangomis šiais metais vasario 16 — Vytauto Didžiojo jubiliejaus šventė — praėjo iškilmingai. Tuo reikalu būrys vasario 9 d. sukvieta vietos

mokyklų, organizacijų ir visuomenės veikėjų pasitarimą nustatyti, pagal išgalę, šventės programą. Nutarta švęsti organizuotai. Iš pat ryto būrys, mokyklos ir organizacijos pradėjo grupotis savo būstinėse. 8 val. ryto pakelta tautinė vėliava ir pastatyta garbės sargyba. Būrio orkestro vedami apie 10 val. nužygiavo bažnyčion išklaudyti pamaldų. Kun. Syrus savo pamoksle apibūdino Vytautą Didįjį, žuvusius dėl Lietuvos nepriklausomybės savanorius ir jų nuopelnus Lietuvai. Iš bažnyčios nužygiuota į kapines pagerbti žuvusius dėl nepriklausomybės. Čia kun. St. Bačkis ir kun. Syrus savo kalbomis dar kartą apibūdino dienos svarbą, priminė atvykimo tikslą ir sugiedojo „Libera“, o būrio orkestras sugrojo „Kritusiems šauliams“. Iškilmingas posėdis turėjo įvykti vidurinės mokyklos salėje, bet, susirinkus tūkstantinei miniai, liko perkeltas po atviru dangumi. Iškilmingo posėdžio metu buvo trys paskaitos, kurias laikė kun. St. Bačkis — Vytautas Didysis, šaul. mok. Laimingas Žemgalių Jaunutis — Dr. Jonas Basanavičius ir žydų pradžios mokyklos mokytojas žydų kalba. Vidurinės mokyklos choras, šaulio Antano Urmulevičiaus vedamas, padainavo keletą tautiškų dainelių, o visų kitų mokyklų mokiniai paįvairino deklamacijomis. Posėdis baigtas Tautos himnu.

Šaulys Stasys.

Šiaulių igula.

8 val. pakėlimas tautiškos vėliavos, dalyvaujant 8 p. pulko vienam ginkluotam pėstininkų būriui ir šaulių būriui. 9 val. 30 m. šv. Petro ir Povilo bažnyčioj pamaldos, kuriose dalyvavo visi igulos kariai. 14 val. Liaudies namų salėje kap. Baltrimas laikė kariams paskaitą. Pirmučiausia pagerbė mirusį dr. Basanavičių ir žuvusius dėl Lietuvos nepriklausomybės karius. Perskaitytas Respublikos Prezidento aktas ir sušukom valio už R. Prezidentą.

Vėliau laikė paskaitą apie Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą ir apibūdino D. L. K. Vytauto gyvenimą ir jo darbus. 15 val. suvaidintas veikalėlis „Adomas ir Ieva“. 15 val. 15 m. vėliavos nuleidimas.

Viršila Ivanauskas.

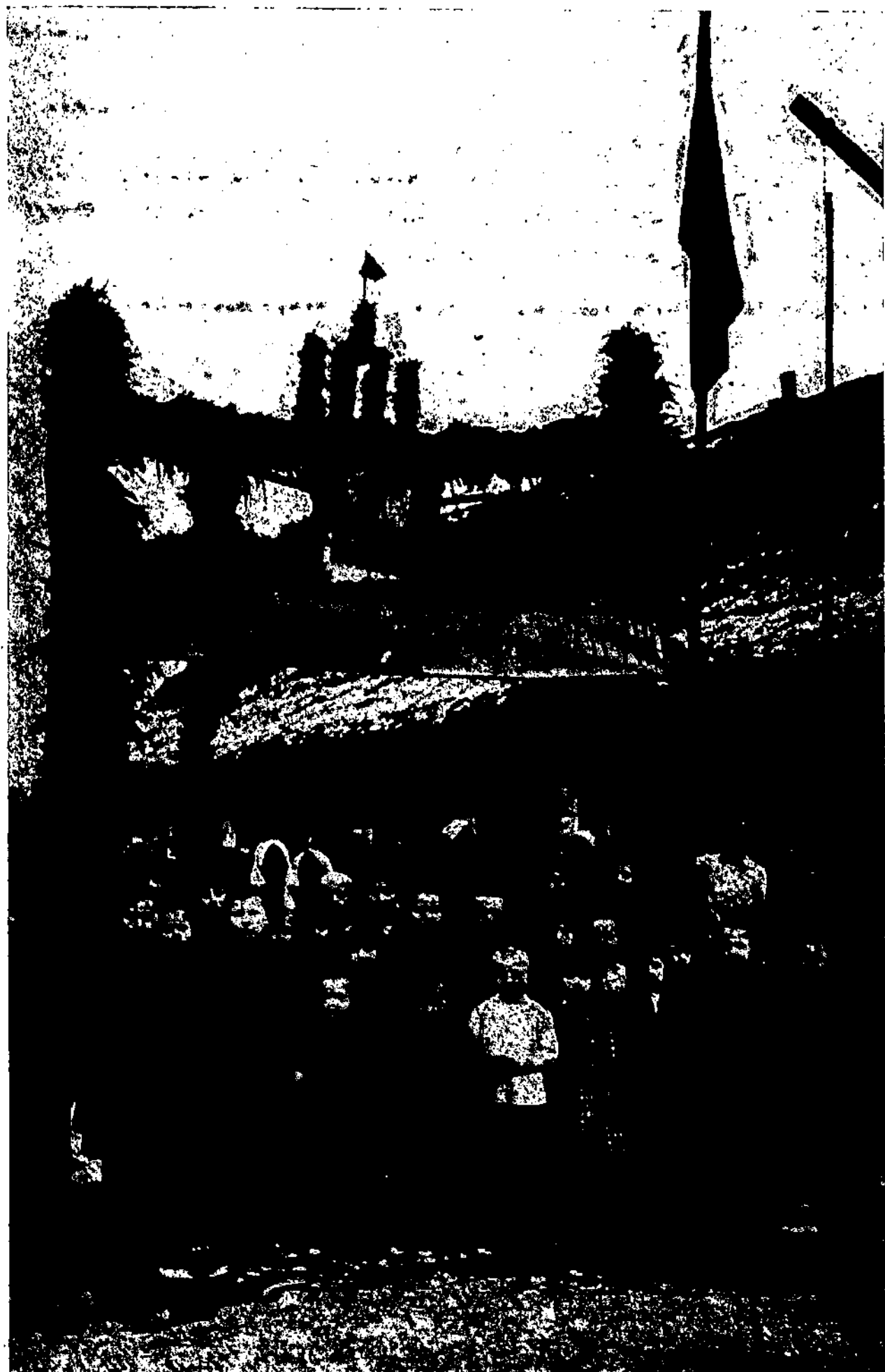
Mirus mūsų Didžiajam mokytojui.

Ši žinia tartum griaustinis pasklydo sekmadienį, vasario 23 d., mūsų „Aušros“ berniukų gimnazijos mokinių koncerte. Visus ši žinia sujaukino. Mokiniai liovės linksmintis, nusiminė. Koncertas buvo nutrauktas ir trumpai paminėta mirusiojo nuopelnai.

Prieš kelias minutes mokiniai buvę linksmi, dabar skirstės su nuleistomis galvomis, su didžiausiu liūdesiu širdyse. Ko jie taip nuliūdę, tartum netekę savo mylimų tėvų. Iš tikro mokiniai neteko brangaus savo auklėtojo, tėvo — Jono Jablonskio.

Kitą rytą mokiniai rinkosi į darbą taip pat nuliūdę. Darbas mokykloje ėjo su mažesniu triukšmu, kaip paprastai. Po pamokų visi skirstėsi, prisidengę gedulu savo gimnazijos ženklelius.

Antradienį susirinko visi mokiniai palydėti savo mokytoją — tėvą, auklėtoją į amžinasties kelionę.

„O Vytaute, vesk mus į Vilnių!“ Panašiais obalsiais buvo pasipuošusios sodžiaus mokyklos vasario 16 d.

Foto Andrikonio.

Žmonių minių minios. Moksleivių ilgos eilės. Visi nuliūdę. Griežia orkestras gedulo maršą. Žengia visi lėtai, galvas nuleidę ir daug kas prisimena to mūsų patriarcho darbus. Štai jau kapuose. Prakalbos. Atsisveikinimai. Ir mes netenkam brangaus mokytojo J. Jablonskio. Ne, mes netekome tik kūno, bet jo dvasia pasiliko mumyse. Ji skraido Lietuvos padangėse ir randa ramią vietelę kiekvieno dorą lietuvio — moksleivio širdyje.

Lietuvos moksleiviai niekada neužmirš savo gražiosios kalbos tėvo didžiojo mokytojo ir visuomenės veikėjo didžiųjų darbų. Nors jis paliko moksleivius našlaičiais, bet turtingus, nes jis paliko didįjį ir brangų turtą — kalbą.

Mes moksleiviai pastatykim paminklą, bet ne tokį, kurį rūdys suėda, amžiai sunaikina. Mes pastatykim jam paminklą savo širdyse. Branginkime savo gimtąją kalbą, stenkimės visur ją mylėti, išmokti ir pridaramai gerbti! Tai bus mūsų a. a. Tėvui geriausias užmokestis už jo ilgą, vargingą darbą!

Mokinys P. Sir-das.

Ant prof. J. Jablonskio kapo vaikinai ir jų parašai.

- 1) Brangiam Vyrui ir Tėvui — Nuliūdę žmona ir vaikai.
- 2) Savo didžiajam Mokytojui — Respublikos Prezidentas.
- 3) Prof. Jonui Jablonskiui — Ministerių Kabinetas.
- 4) Didžiajam mūsų kalbininku a. a. prof. J. Jablonskiui — dėkinga Lietuvos kariuomenė.
- 5) Didžiajam lietuvių kalbos mokytojui prof. Jonui Jablonskiui — Švietimo Ministerija.
- 6) A. a. prof. Jablonskiui. Didis Mokytojau, Tu buvai darbštumo, gimtosios kalbos ir savosios tėvynės meilės pavyzdys. Būki amžinatvėje laimingas! Finansų ministerijos tarnautojai.
- 7) Prof. Jablonskiui — Karo Muziejus.
- 8) A. a. prof. Jablonskiui — Lietuvos Karininkų Ramovė.
- 9) Per kalbą tautos dvasią prikėlusiam — Vytauto Didžiojo Karininkų Kursai.
- 10) A. a. prof. J. Jablonskiui, mūsų rašomosios kalbos tėvui — 1-jo gusarų D. L. E. K. J. R. p. karininkai.
- 11) Prof. Jonui Jablonskiui, nenuilstamam lietuvių kalbos tyrinėtojų ir tobulintojų — Dėkingas Lietuvos universitetas.
- 12) Savo nariui garbės prof. Jonui Jablonskiui — L. U-to humanitarinių mokslų fakultetas.
- 13) Didžiam kultūros darbininkui — Žemės ūkio akademija.
- 14) Pirmajam ir vyriausiajam mūsų mokyklų, mūsų mokytojų ir moksleivių gimtosios rašomosios kalbos Mokytojui ir Globėjui — „Aušros“ berniukų gimnazija.
- 15) Mūsų rašomosios kalbos tėvui prof. Jablonskiui — Aukštesnioji technikos mokykla.
- 16) A. a. didžiajam kalbininkui — Marijampolė; Marijonų gimnazija.
- 17) Mūsų Didžiajam Kalbininkui — „Saulės“ mokytojų seminarija.
- 18) A. a. mūsų kalbos Tėvui — Aukštesniosios kultūr-technikos mokyklos Kėdainiuose mokytojai ir moksleiviai.
- 19) Lietuvių kalbos Tėvui Rygiškių Jonui — „Saulės“ mergaičių gimnazija.
- 20) A. a. mūsų kalbos tėvui prof. Jonui Jablonskiui — Kėdainių gimnazijos mokytojai ir mokiniai.

Dažnai skautai ir moksleiviai iškilmių metu nešdavo prof. Jablonskį iš jo nuolatinio vežimėlio į estradą.

Foto Šulco

- 21) Įamžinusiam savo vardą tautoje mūsų rašomosios kalbos Tėvui ir gimnazijos šefui — Rygiškių Jono gimnazija.
- 22) Lietuvos kalbos Tėvui Rygiškių Jonui — „Aušros“ mergaičių gimnazija.
- 23) Didžiam kalbininkui prof. Jablonskiui — Konservatorijos pedagogai.
- 24) Literatūrinės kalbos Ugdytojui prof. Jablonskiui — Meno mokyklos mokytojų taryba.
- 25) A. a. mūsų rašomosios kalbos tėvui — Šiaulių valdžios mergaičių — berniukų gimnazijos.
- 26) Brangiam mokytojui — Kauno III gimnazija.
- 27) A. a. mūsų rašto kalbos tėvui — Marijampolės mok. seminarijos mokytojai.
- 28) Didžiam Mokytojų Mokytojui — Kauno m. „pradžios mokyklų mokytojai.
- 29) Mūsų tėvų kalbos Ugdytojui — A. Miškų Mokyklos mokytojai ir klausytojai.
- 30) Gyvenk ir toliau mūsų širdyse, didis Kalbos Tėve — A. a. gerbiamam prof. J. Jablonskiui. — L. M. K. D. mergaičių mokytojų seminarija.
- 31) A. a. prof. Jablonskiui — Mūsų kalbininkui — Marijampolės mokytojų seminarijos auklėtiniai.
- 32) Didžiam gerbiamam Lietuvos kalbos Tėvui prof. Jonui Jablonskiui — Kauno vokiečių aukštesnioji realinė mokykla.
- 33) Žydų liaudies draugui, Lietuvos kalbos tėvui prof. J. Jablonskiui — Žydų komercijos mokykla.
- 34) Garbiajam Lietuvos kalbininkui, žydų tautos draugui — Kauno žydų gimnazijos.
- 35) Drugu žmogumi profesoriu I. O. Jablonskomu — Ot obščestva prepodavatelej ruskoj gimnazij.
- 36) S. p. prof. J. Jablonskiemu — gimnazijum polskie w Kownie.
- 37) A. a. prof. J. Jablonskiui — liūdis gimtosios kalbos tėvo netekęs Valstybės Teatras.
- 38) A. a. prof. Jablonskiui — Karininkų Šelmų Moterų Draugija.
- 39) Tautos mokytojui a. a. Rygiškių Jonui — Jablonskiui — Ūkio Banko Valdyba.
- 40) A. a. mūsų šefui prof. Jonui Jablonskiui — Rygiškių Jono gimnazijos 22 mokslėvių šaulių būrys.
- 41) Didžiam lietuviybės mokytojui ir savo mylimam garbės nariui prof. J. Jablonskiui — „Neo-Lituanica“ korporacija.
- 42) Mūsų kalbos tėvui mylimam prof. Jablonskiui — Filiae Lithuaniae korporacija.
- 43) A. a. L. U. garbės prof. J. Jablonskiui — L. U. stud. ateitininkų sąjunga.
- 44) Didžiam kalbos gaivintojui — L. T. S-gos centro valdyba ir taryba.
- 45) Didžiam mūsų kalbos kūrėjui prof. Jonui Jablonskiui — Prisiekusiųjų advokatų taryba.
- 46) A. a. Jonui Jablonskiui — „Mūsų Rytojus“.
- 47) Mūsų kalbos Tėvui — Lietuvos atgimimo draugija.

- 48) Aušrininkui J. Jablonskiui — Gydytojų ir studentų korporacija „Fraternitas Lithuanica“.
 - 49) A. a. J. Jablonskiui, didžiam lietuviško žodžio mokytojui — „Geležinio Vilko“ sporto sąjunga.
 - 50) A. a. prof. Jonui Jablonskiui. Amžina garbė Tau, mūsų kalbos Kūrėjau! — Kauno miesto savivaldybė.
 - 51) A. a. prof. J. Jablonskiui — Vilniaus lietuvių skautų štabas ir lietuvių studentų sąjunga.
 - 50) Mūsų kalbos Tėvui prof. J. Jablonskiui — Lietuvos inžinierių ir architektorių sąjunga.
 - 53) A. a. prof. J. Jablonskiui — Konservatorijos korporacija „Harmonija“.
 - 54) A. a. prof. J. Jablonskiui — mūsų kalbos kūrėjui — tautos gaivintojui — Kauno ugnialais.
 - 55) Lietuvos kalbos tėvui — stud. vokiečių susivienijimas „Arminia“.
 - 56) Gerbiamam ir mylimam profesoriui Jonui Jablonskiui — Lietuvos un-to žydų studentija.
 - 57) A. a. Jonui Jablonskiui — M. m. „Trijų tulpių“ korporacija.
 - 58) Didžiam mokytojui prof. J. Jablonskiui — Lietuvos mokytojų profesinė sąjunga.
 - 59) A. a. Brangiam Lietuvos kalbos Tėvui prof. Jonui Jablonskiui — Ž. Ū. Akademijos Lietuvos studentų tautininkų korporacija „Jaunoji Lietuva“.
 - 60) Brangiausiajam nariui — Rašybos Komisija.
 - 61) Baltisches Institut — Lelpzig.
 - 62) Didžiam mūsų Kalbininkui — Vilniaus lietuviai.
 - 62) Brangiajam Mokytojui — Buvusieji Mintaujos gimnazijos mokiniai gen. Šniukšta, Stašinskas, Rimša, Žalkauskas, Staškevičius, Šleževičius, Kudavičius, Gaigalis, Chodokauskas, Vasiliauskas, kun. Jokūbėnas, Jokantas, Požėla.
 - 64) A. a. prof. J. Jablonskiui — Hypatija ir Martynas Yčai.
 - 65) Geram Draugui ir Žmogui — Kriščiukaičiai.
 - 66) Brangiajam Mokytojui — Sofija Čurilionienė.
 - 67) Brangiausiajam Lietuvos Žmogui — Nuo Leonų ir Kai-rių šelmų.
- Be to, ant kapo padėtos 5 gėlių puokštės.

Prof. J. Jablonskio kapas Kauno kapinėse laidotuvių dieną.
Foto Šulco

Vieną sekmadienio vakarą N. pėst. pulko kareivių klūbe sėdėjo ir maloniai šnekučiavosi penki bičiuliai: trys karo korespondentai vyr. puskarininkiai Dužiklis, Taikiklis ir jaun. pusk. Kastuvėlis, poetas vyr. pusk. Vamzdis ir visų sričių rašytojas ats. pusk. Ietis. Apskritai, visų kariškos literatūros šakų atstovai.

— Girdit, bičiuliai! — pirmučiausia prabilo Dužiklis. — Nežinau, ko tie redaktoriai nori iš mūsų jaunų literatūros jėgų. Ar jie nori, kad mes jiems tiesiog ant kaktos užverstumėm visą Šatrijos kalną ar naują Ameriką atrastumėm. Būdavo kitados, ką parašai, tą ir įdeda. O dabar! Tai tas neįdomu, tas neaktualu, tas pavėlavęs, ir dar ten kurių galų prasimano, kad tik galėtų prie tavo korespondencijos prisikibti. Štai, ir su mano redakcijai nunešta korespondencija įvyko tokių „štukų“. Įvyko mūsų pulke vakarėlis. Gražiai pasišokome, pažaidėme, ir kitą dieną parašes apie jį nunešiau į redakciją. Redaktorius paėmė, pavartė ir pagaliau grąžindamas sako: argi pas jus nieko daugiau neįvyksta, kaip tik šokių vakarėliai. Girdi, neįdomu, nieko naujo. Be to, jeigu ir apie tą patį vakarą rašai, tai reikia kas nors naujo pagauti, pamokančio, įdomaus.

— Na gerai, pone redaktoriau! — sakau, — patenkinsiu jūsų smalsumą. Kitą sykį tikrai atnešiu pamokančią korespondenciją. Patys apsidžiaugsite.

Ir štai kitą sekmadienį vėl pas mus šokių vakarėlis. Žiūriu, grandinis Padas šoka su panele ir visą laiką lipa jai ant kojų. Šokti nemoka, biaurybe, o bando. Na, manau, palauk tu, „nedakepėli“, daušiu tau per puspadžius. Žinote, bičiuliai, gavau gerą temą korespondencijai. Ir parašiau pamokomai: „girdite, vyrai, jei gerai nemokate šokti, tai viešuose vakarėliuose nė nebandykite šokti, nes mindžiodami panaitėms „lakierkas“ morališkai jas skriaudžiate. Kur jos begali viešai pasirodyti su apipurvintomis „lakierkomis“. Žinote, kad vakarėliuose šepečiu nėra bateliams valyti“. Na, ir ką! Manote, redaktorius priėmė mano korespondenciją. Ne! Ir vėl priekabių surado. Girdi, korespondencijomis neišmokysi kitų šokti. Neįdomu.

— Tiesa, bičiuli! — atsiliepė Taikiklis. — Greičiau jūros vandenį į duobutę perpilsi, negu redaktorių skonį patenkinsi. Pavyzdžiui, kad ir su manim. Parašiau gana įdomią žinią, kad mūsų daly 50% liktinių puskarininkių ir viršilų yra vedę ir, kad viršilos Durklo žmona dvynukus pagimdė. Girdi, taip pat neįdomu. Kagi, manau, ar redaktorius nori, kad būtų vedusių 150%, kas visai, matematiškai galvojant, negalima, arba mūsų žmonos gimdytų po dešimt iš karto. Ką?

— Et, brolyčiai, redaktoriams amžinai neįtiksi! — liūdnai prabilo Ietis. Girdi, kartą man sako, parašyk ką nors įdomaus ir naujo iš mūsų dalių gyvenimo. Rašinėliai tamstos kol kas silpni, mintys dar

neiškedentos. Dar pasimokykite, pasiskaitykite kitų rašinius. Na, manau, iš dalių gyvenimo būtinai parašysiu. Juokas būtų tokių menkniekių neparašyti.

Ir tikrai, lyg laimė mane būtų pastūmėjęs, užėjau į N. pulko rajoną. Kur buvęs, kur nebuvęs, iš kažkur pašmakšt išlindo šuo ir kapt man už kelnių, net perplėšė jas, beveik dantimis blauzdą palietė. Na, manau, ot turiu gerą temą korespondencijai. Tikrai ideali. Net apsidžiaugęs redaktorius. Tema dėl kurios pirštus nusilaižytum. Bet redaktorius vėl šiauriasi. Vėl toji pat pas jį sena giesmė: „neįdomi, girdi, koks ten įdomumas apie šunes rašyti. Ot, parašyk ką nors apie tvarką, kareivių nuotaiką ir t. t.

— Ką, pone redaktoriau! — pagaliau užsigavęs atsiliepiu. — Argi tai tvarka, kad šunes žmones kandžioja. Ir koki gali būti nuotaika, jeigu matai naujas kelnes perdrėgostas ir jauti blauzdose šuns dantis.

— Na, ir apie ką toliau reikia rašyti? — piktai šūktelėjo Kastuvėlis. — Apie vakarėlius nerašyk, apie šunes nerašyk. Bendrai tenka pasakyti — apie nieką nerašyk. Ką gi, apie save imsime rašyti. Ką gi? Skelsiu tau, Dužikli, į antausį, o Ietis apie tai parašys. Gal pagaliau pataikysime rasti korespondencijai temą.

— Tik nepradėk tokių „šposų“, kolega, nes vis tiek nieko nebus. Už antausį gausi nuo manęs smagesnį „revanšo“, o Iečiui vis dėlto nepasiseks su tema, nes ir tą jau esu patyręs. Panašia tema jau buvau rašęs, kaip mūsų kuopos eilinis Tutelė tvojo į sprandą eil. Šoviniui už jo puoduką su kava išvertimą, ir tai nepriėmė.

— Jeigu jau taip, tai galas, vyručiai! — visi bičiuliai liūdnai palingavo galvomis. Jeigu ir Salomonas atsikeltų iš kapo, tai vargu ir jis rastų mūsų redaktoriams temų.

— Et, jūs nežinote, vyručiai, redakcijos paslapčių! — pagaliau įsikišo ir Vamzdis. Anksčiau kiti laikai buvo. Bet dabar redaktoriai apsistatė save senais bendradarbiais, o mums jauniems ir gyvenimo nebėra. Štai, kad ir su mano poezija. Anksčiau visai kita būdavo. O dabar... tai pesimizmo pilna, tai senos, jau senai apdainuotos, mintys, tai neskambios eilės, ir kitokios priežastys. Et, redaktorių užgaidų nesuprasi. Žiūrėkit, kažkokių, gal ir liaudies mokyklos nebaigusių, raštus deda, įvairias antraštes pritaikę, tai „Nuoširdi kareivio kūryba“, tai kitokias, o mūsų raštams kita nieko nebeišgalvoja, kaip tik „silpni“, „netinka“, ir galas. Surūdys, vyručiai, jauni talentai! Ir kas laukia mūsų spaudą ateity. Senieji, redaktorių apsistatyti aplink, šulai išmirs, o jaunos jėgos negalės išsiskleisti. Kas tuomet bus?

— Žlugs spauda, bičiuliai, grįšime į priešistoriškus laikus! — visas penketas bičiulių dar liūdniau palingavo galvomis, — žlugs, žlugs! P. Juodlis.

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

Karo lakūnas kpt. Stanaitis.

Vasario 23 d. mūsų aviacija palydėjo atsargon pirmą savo pensionierių kpt. Stanaitį. Jis buvo įstojęs savanoriu aviacijon 1919 m. sausio mėn., kada ji dar vos-vos pradėjo kurtis. Baigęs karo aviacijos mokyklą, kpt. Stanaitis tapo lakūnu ir buvo juo ligi šiol. Per vienuolika tarnybos metų lakūno pareigose kpt. Stanaitis turėjo keletą nuotykių, kurie privertė jį ilgiau pagulėti lovoje. Išėjo iš ligoninės su sugydytais šonkauliais ir blauzdikauliais. Dabar jis buvo pripažintas pusiau invalidu, nors iš pažiūros tokiu ir neatrodo — (jam tik 32 metai).

Kpt. P.

Aviacija.

Kario kalendorius. Šiomis dienomis aviacijai prisiųsti įdomūs Spaud. ir šviet. Skyr. išleisti 1930 — V. D. metams kario kalendoriai. Leidinys dviejų rūšių: su kietais viršeliais ir popierio viršeliais. Kalendorius įdomus ir naudingas ne tik kariams, bet ir civi-

liams asmenims. Ir jo jame nėra. Tai tiesiog savotiška enciklopedija. Nedidukėj, gražioj knygelėj surinktos visos naudingos ir kiekvienam reikalingos žinios, ženklai, iliustruotas su gan dideliu skyrium užrašams. Be abejo, šis kalendorius daug pasitarnaus ne tik kariams, tarnautojams, bet ir šiaip asmenims. Ypač mokiniams ir puskarininkiams jis būtinai reikėtų įsigyti. Turint galvoje jo nebrangią kainą, ne tik karininkai, puskarininkiai, bet ir beveik visi aviacijoje tarnaujantieji civiliai tarnautojai minėtą kalendorių užsisakė.

Paskaita. Vasario mėn. 23 d. agronomas Strazdas šarvuočių rinktinės ir aviacijos kariams laikė paskaitą tema: „Šakniavaisių kultūra“.

Ypač iš sodžiaus kilusiems kariams

panašios ūkiško turinio paskaitos yra naudingos ir įdomiai klausomos, nes kaip tik čia turi progos susipažinti su kultūringo ūkio įrengimu ir jo apžiūrėjimu.

Naujokų kuopa vasario mėn. 21 d. vyr. leiten. Ferenso buvo nuvesta susipažinti su ginklų dirbtuvėmis Šančiuose ir Karo Muziejumi. Dauguma Karo Muziejų dar nėra buvę, todėl labai įdomaudamies apžiūrinėjo daiktus ir klausėsi aiškinimų. Vakare invalidų orkestro palydėti, gera nuotaika, žygiavo į kareivines.

Taip pat vasario 22 d. su vyr. leit. Vimeriu buvo apžiūrėta Aleksoto stiklo ir mėsos apdirbimo b-vės „Maistas“ fabrikai. Nemačiusius ypač įdomavo stiklo dirbimas ir moderniškai įrengtos „Maisto“ patalpos. *B. B.-kas.*

1 p. p. artistai mėgėjai, vaidinę kareiviams vasario 16 dieną.

Foto Andrikonio

Apdovanotos moterys.

1919 — 1920 m., kai ėjo mūsų kovos dėl nepriklausomybės, Lietuvos jaunutė kariuomenė daug ko trūko. Mūsų kariuomenei į pagalbą atėjo ir moteris. Vilkavišky buvo sudaręs moterų ratelis kareiviams šelpti. Jos rinko aukas, kai kur steigė maitinimo punktus, siuvo bei mezgė skalbinius ir siuntė į frontą.

Š. m. vasario 16 d. Vilkavišky, kino „Palas“ salėj, iškilmingai įteikti Nepriklausomybės medaliai buvusio Vilkaviškio moterų komiteto (ratelio) kareiviams šelpti narėms, 1919 — 1920 m. daug pasidaravusioms kariuomenę aprūpinant. L. e. Vilkaviškio karo komendanto pareigas kpt. Umbrasas perskaitė Vyriausiojo Štabo viršininko padėkos raštą ir įteikė medalius. Po perskaitymo minimos padėkos ir kpt. Umbraso kalbos, dar kalbėjo vietos gimnazijos direktorius p. Kriščiūnas.

Nepriklausomybės medaliais apdovanotos šios moterys — *pirmoji valdyba*: 1) Elena Stankevičaitė — pirmininkė, 2) Pranė Geruliutė — vicepirmininkė, 3) Marė Rakutytė — sekretorė, 4) Miriam Volkoviškaitė — kasininkė, 5) Rachil Feltenšteinaitė — valdybos narė, 6) Marė Misčikienė. *Revizijos komisija*: 7) P. Voitkevičienė, 8) Domicė Ičkauskaitė, 9) O. Mečiutė. *Nariai*: 10) Bronė Lietuvnikaitė-Muraškienė, 11) Stasė Petrašauskaitė, 12) Ona ščukaitienė-Marcinkevičienė, 13) Viktorija Plečkaitienė, 14) Strimavičienė, 15) Janina Strimavičaitė-Žemaitienė, 16) Ona Vilčinskaitė, 17) Konstancija Žukaitė, 18) Janina Skorulaitė, 19) Eugenija Petrašauskaitė, 20) Anelė Šaltontytė-Katilienė, 21) Elena Pucetaitė-Narbutienė, 22) Adelė Čižauskaitė-Vernickienė, 23) Dženkaitienė, 24) Berentaitė, 25) Kelertienė, 26) Marė Marcinkaitė.

1 gusary D. L. K. E. Jonušo Radvilos pulkas.

Radio. Vasario 20 d. naujajame karių klūbe įvedė radio aparatą. Pora garsiakalbių ir geriausias aparatas maloniai skamba erdvioje salėje.

1927 metais įrengtas radio paliktas mokomai komandai. Kareiviai, atėję pietų ar vakarienių valgyti, klausosi ir skanius kopūstus pamiršę, kai Kauno, Romos ar Berlyno radio stotys pliekia koncertus.

L. D-s.

2 pėst. D. L. K. Algirdo pulkas.

Prof. J. Jablonskio pagerbimas. Vasario 25 d. 17 val. 1-mo bataliono salė įvyko gausingas pulko karių susirinkimas mirusiam Lietuvių kalbos Tėvui, a. a. prof. Jonui Jablonskiui paminėti. Ryšių kuopos vadas kap. Ališauskas, buvęs velionies auklėtinis, pasakė gražią, turiningą, pilną gilaus jausmo kalbą, vaizdžiai apibūdinamas velionies gyvenimą ir Jo nuopelnus mūsų Tėvynei.

Baigiant paskaitą, velionis pagerbtas atsistojimu ir tylos minute.

J. Stanikas.

3 artilerijos pulkas.

Nutrauktas vakaras. Vasario mėn. 23 d. pulko karių klūbe buvo suruoštas šokių vakarėlis, grojant karo inv. orkestrui. Gavus žinią, kad mirė mūsų tautos žadintojas ir kalbos tėvas prof. J. Jablonskis (Rygiškių Jonas), vakarėlis tuoj buvo nutrauktas ir, pagerbimui mirusiojo, orkestras liūdnei grojo gedulo maršą, o publika vieną minutę ramiai stovėjo.

Po to visi išsiskirstė.

Prof. J. Jablonskio pagerbimas. Vasario mėn. 25 d. 10 val., supažindinimui pulko karių su a. a. prof. J. Jablonskio nuopelnais visai mūsų tautai, pulko švietimo vadovas mjr. Sidzikauskas karių klūbe laikė paskaitą. Po įžanginės paskaitos dalies, pagerbimui prof. Jablonskio, visi vieną minutę sustojo. Po to tęsė kalbą toliau, primindamas prof. Jablonskio kilmę, mokslą ir darbus Tėvynei ir Lietuvių kalbai, ją gražinant ir valant nuo svetimų priemaišų.

Tarp kitko pabrėžė, kad prof. Jablonskio buvo tikslas per amžius gaivinti ir tobulinti lietuvių kalbą, nors ir sunku buvo iš anksto žinoti ar bus galima kada nors lietuvių tautai išsivaduoti iš galingos rusų caro valdžios.

Baigdamas kalbą pasakė, kad mes, kariai, turime sekti a. a. prof. Jablonskio pavyzdį: niekuomet nenusiminti ir nepulti dvasia.

Paskaita apie a. a. karin. A. Juozapavičių. Vasario mėn. 14 d. mjr. Steikūnas pulko karių klūbe laikė kariams paskaitą apie pirmąjį žuvusį Lietuvos karininką Antaną Juozapavičių.

Apibūdino Juozapavičiaus kilmę, dalyvavimą kovose ir jo tragišką mirtį ant Nemuno tilto Alytuje.

V. B.

8 pėst. K. K. Vaidato pulkas.

Vasario mėn. 25 d. 17 val. švietimo vadovas mjr. Namajuška laikė pulko kariams paskaitą apie prof. Jablonskio gyvenimą, jo darbus Lietuvos gerovei ir jo mirtį. Pagerbdami velionį atsistojom vieną minutę ramiai. Taip pat trumpai priminė ir kitus jau mirusius visuomenės veikėjus: J. Basanavičių, Vincą Kudirką ir kitus.

Pulke antradieniais ir penktadieniais agronomai laiko kariams paskaitas iš žemės ūkio srities. Kareiviai jomis labai domisi, nes dauguma jų yra ūkininkai.

Viršila Ivanauskas.

9 pėst. L. K. Vytenio pulkas.

Karių teatras pulke. Vasario 22 d. pulką aplankė pulk. Braziulevičiaus vadovaujamas karių teatras. Kareivių rūmų salėje 20 val. suvaidino „Užburtas kunigaikštis“ — 3-jų veiksmų operetę. Pilna salė prisirinko publikos, kuri vaidinimu buvo labai patenkinta. Operetės turinys kareiviams buvo lengvai suprantamas.

Teatro artistai vaidino tikrai artistiška, ypač savo roles gerai atliko Jonas — kurpius ir jo motina, todėl iš publikos susilaukė daug katučių. Vyteniečiai dėkingi pulk. Braziulevičiui ir jo vadovaujamo teatro artistams už suteiktą malonumą ir prašo dažniau aplankyti pulką su savo vaidinimais.

Puskarininkų klūbas. Pulko liktinių puskarininkų ir laisvai samdomų tarnautojų taup.-skol. kasos 1930 metams valdyba visuotinio narių susirinkimo išrinkta: nariais — viršila Bliuvas, vyr. pusk. Žibaitis ir vyr. pusk. Kaušas; kandidatais — viršila Gizas, civ. tarn. Astrauskas ir vyr. pusk.

Vagonis. Pirmininku pulko vadas paskyrė majorą Paškevičių. Kasa gana gerai gyvuoja ir jos nariai yra patenkinti.

Vtn.

Jonavos igula.

Vasario 16 d. Jonavos bažnyčioje 16 val. iškilmingose pamaldose dalyvavo ir atskiros pėst. kuopos kariai. Prie Vytauto gražiai papuošto ir iliuminuoto karsto stovėjo garbės sargyba.

Jonavos šaulių būrio gaisrininkų salėje surengtam vakare buvo vaidinama „Mirga“, kurią kariai, vyriausybės dėka, galėjo matyti.

V. Grigaras.

Sanitarų - raštininkų komanda. Jaunieji kareiviai apmokymą sparčiai eina, nes daugelis prieš kariuomenę yra buvę šauliai.

Apie 70% yra baigę nemažiau 4 gimn. klases; jų tarpe keli studentai. Analfabetų visai nėra. Drauge su kitomis kuopoms dažnai dalyvauja agronomų paskaitose apie žemės ir krašto kultūros kėlimą.

J. k. St. Strauselis.

Kariuomenės Teismo kronika.

Vasario mėn. 18 d. Kariuomenės Teismo sprendimu užgrobo Lietuvos krašto gyventojas lenkas Čirvinskas Kostas pripažintas kaltu, kad nuo 1928 m. gegužės mėn. pabaigos ligi 1929 m. rugpiūčio mėn. rinko Lenkijos naudas Lietuvoje žinias apie šaulių Sąjungą ir jos darbą savo kraštui ginti ir teikė tas žinias lenkų slaptajai policijai. Už šį nusikalstamą darbą Čirvinskas tapo nubaustas 12 metų sunkiųjų darbų kalėjimo, tačiau teismas šią bausmę jam, kaip nepilnamečiui, sumažino ligi 8 metų to pat kalėjimo su B. St. 28, 29 ir 30 str. str. įmatytomis pasėkomis.

Pažymėtina, kad tokių bylų neretai ir daugiau Kariuomenės Teisme pasitaiko. Taigi, kaip matyti, lenkai nepasitenkina užgrobę mūsų sostinę su trečdaliu Lietuvos žemių, bet taip pat rengiasi iš netyčių duoti Lietuvai galutinį mirtiną smūgį, ir tuo tikslu siunčia į ją savo agentus šnipinėjimo tikslais.

Atbudo jaunimas.

Nevarėnai. Šis tamsus Lietuvos kampelis pradėjo, lyg ir iš letargo, atbusti ir rodyti gyvybės ženklus. Iki šiol snūduriavęs šaulių būrys, kuris ir narių labai maža teturėjo, atbudo. Išaugo narių skaičium, nariai susidrausminę ir aktyvūs šauliškame ir tautiškame darbe. Būrys gana per trumpą laiką sugebėjo vaidinti patriotiškus veikalus: — „Savonorio duklė“, „Vytautas kalėjime“ ir komediją „Moterim neišsimeluosi“. Vaidino savo įsigytoj scenoj, kuri Nevarėnams naujiena.

Be to, šauliai puikiai paminėjo vasario 16, Vytautą Didįjį, J. Basanavičių, Tautos Vadą A. Smetoną. Tą dieną buvo nustebe visi nevarėniškiai, kad tiek daug pasiruošta minint didvyrių vardus. Niekas negali suprasti, kaip paprastos kaimietės šaulės-iai taip gražiai moka sudainuoti: „Ei, pasauli, mes be Vilniaus nenurimsim“, ir kitas tautiškas dainas. Ne blogai, bet visai gerai šauliai žygiavo rikiuotė į bažnyčią. Matyti, kad daug pasidarbuota suvienodinant veiksmus su šautuvu ir be šautuvo.

Šaulys.

KSS (Lyga): Freya (Lyga) 4:1 (1:1).

Vasario 23 Klaipėdoje, kareivinių kieme, įvyko įdomios draugiškos rungtynės tarp minimų komandų. KSS išėjo į aikštę su vienu atsarginiu, o Freya pilname sąstata. Žaidimą pradėjus, KSS prispaudžia savo priešą ir 2 minutę Trumpjanas kerta nesulaikomą golą. Toliau žaidimas vyksta didesne KSS persvara. Freya taip pat sudaro keletą pavojaus momentų KSS vartams, bet atidus Igovinas juos lik-

Ryšių bataliono karių sportas. Šokimas su kartiml.

viduoja. Tik 19 minutę Freyos pusiau kairiajam puolėjui pasiseka rezultata išlyginti. Toliau žaidimas vyksta ligi puslaikio galo be vaisių.

Antrame puslaikyje žaidimo vaizdas nesikeičia. Abi komandos turi progų golui įmušti, bet neišnaudoja. Taip žaidimas vyksta ligi puslaikio galo. Tik apie 35 minutę krenta antras golas Freyai, įmuštas Vilimavičiaus II. Toliau apie 36 minutę kerta gražų golą priešui Brazauskas. Apie 44 minutę krenta paskutinis golas Freyai, įmuštas to pačio Brazausko. Taip ir baigiasi rungtynės 4:1 KSS naudai.

Žiūrovai.

Šarkėjus - Žukauskas laimėjo. Ilgai lauktas susitikimas boksininkų, žinomo anglo Škotto ir mūsų tautiečio Šarkėjaus - Žukausko įvyko š. m. vasario mėn. 27 d. Miami (Amerikoje) mieste.

Kova baigėsi Šarkėjo laimėjimu po 3 rundų. Škottas buvo du kartus kritęs žemėn nuo Šarkėjaus smūgių. Po antro kritimo Škottas gavo stiprų smūgį į žandą ir vėl nusileido ant grindų, tuomet 20.000 žiūrovų akivaizdoj Šarkėjus buvo paskelbtas laimėtoju. Pažymėtina, kad Škottas už Šarkėjaus sunkesnis 8 svarais.

Po šio laimėjimo Šarkėjus susitiks su H. Šmelingu (vokiečiu), per šias rungtynes paaiškės tikras pasaulio bokso čempionas.

J.

St. Moritze žiemą.

St. Moritzas yra Šveicarijoje. Tame mieste yra įsteigtos geriausios visame pasaulyje žiemos sporto aikštelės. Žiemos sezonu į šį miestą privažiuoja daugybė sportininkų ir keliauninkų iš viso pasaulio. Šveicariečiai iš jų gana neblogai pasipelno.

Visokiomis žiemos sporto šakomis St. Moritze sportuoja. Žemai išpiltose ir išlietose čiuožyklose daro lenktynes įvairūs čempionai. Pakrantėse, tam tikrose pašliūžų (ski) aikštelėse daro šokimus su pašliūžomis. O keliu, kuris eina nuo kalno ir tęsiasi daugelį kilometrų į apačią, braukia įvairiomis rogėmis sportininkai ir šiaip žmonės. Čia reik ypatingo atsargumo, nes nesuvairavęs ant pasisukimo, nulėksi kalno atlaite į pakalnę ir tiek teks pasivartyti po sniegą, kad atminsi visą gyvenimą.

Jonas.

Ką veikia Dempsejus.

Žinomas garsusis boksininkas amerikietis Dempsey, buvęs pasaulio čempionu, dabar ramiai praleidžia laiką savo farmoje. Jis čia meškerioja ir kai kada dirba laukuose. Retkarčiais jis parašo kai ką į laikraščius ir už tai gauna nemaža dolerių.

Be to, Dempsejus, po savo pralaimėjimo pasaulio čempiono vardo, dalyvavo kino filmose ir už tai gavo keletą milijonų.

Dabar vėl senąjį boksininką kviečia ringan. Jam siūlo daug šimtų tūkstančių dolerių, bet Dempsey nenori grįžti į boksininkų eiles.

Jonas.

Čekoslovakų karininkams uždrausta kalbėti vokiškai.

Pasak pranešimu iš Prahos, Bogemijos karo apygardos viršininkas generolas Bilius išleido įsakymą, kuriuo čekoslovakų karininkams draudžiama kalbėtis vokiškai tarpusavy arba su savo pažįstamaisiais.

Tam pačiam įsakyme pasakyta, jei kuriam nors karininkui viešojoje vietoje būtina reikėtų pasinaudoti vokiečių kalba, susiduriant su vokiečiais, tad turi taip kalbėti, kad niekas to dalyko nepastebėtų.

Prietaisas dūminėms uždangoms daryti.

Gerai sutvarkytose ir aprūpintose kariuomenėse vis labiau pradedamas vartoti dirbtinis rūkas arba dūminės uždangos manevravimo judesiams ir tikslams paslėpti. Vokiečių kariuomenė turi didelio pajėgumo prietaisus dūminėms uždangoms daryti. Toks prietaisas sveria apie 70 klgr., ir gali, atsižvelgiant į vėjo stiprumą, sudaryti uždangą apie 1000 mtr. ilgumo ir 50 — 120 mtr. aukštumo. Prietaiso veikimo laikas — apie 15 minučių.

Šio prietaiso dėka, galima bus paslėpti artimųjų rezervų judesį ir maskuoti nuo priešo aviacijos svarbiuosius karinius objektus artimiausiam užpakalyje.

Karaliaučiuje steigiamas karo muziejus.

Garsus senoviškas „Prūsijos Muziejus“ Karaliaučiuje netrukus bus perstatytas ir žymiai padidintas. Sąryšyje su šiuo pertvarkymu, čia bus įsteigtas didelis karo muziejus, kurį organizuoti ir tvarkyti pavesta šios srities specialistui ats. pulk. leit. Šterkeliui. Šiame muziejų turės savo skyrius visi Rytų Prūsijos pulkai.

Vokiečių generolai vyksta į Tarybų Rusiją.

Spaudos žiniomis, buvęs didžiojo karo metu lauko aviacijos viršininkas ir vokiečių aviacijos organizatorius ats. generolas Thomson, ir paskutiniaisiais metais buvęs Reichswehro „Ginklų Valdybos“ viršininkas ats. generolas leit. Ludwig, netrukus išvyksią ilgesniam laikui į Rusiją.

Naujas būdas nuskendusiams nardomiesiems laivams gelbėti.

Neseniai Amerikoje buvo padaryti įdomūs bandymai nuskendusius nardomuosius laivus gelbėti. Iki šiol nuskendusius nardomiesiems laivams ištraukti iš vandens, buvo reikalinga juos apjuosti inkaro retežiu. Retežis pakišti po laivo apačia būdavo labai sunku, nes narams tekdavo prakasti po laivu griovį, kuriuo prakišdavo retežį. Šis darbas užimdavo kartais keletą savaičių.

Dabar amerikiečiai bando pritaikyti naują būdą nardomiesiems laivams gelbėti. Prie nardomojo laivo pritaikomas didžiulis metalinis žiedas. Laivui paskendus, narai per trumpą laiką prikabina prie šio žiedo retežį ir laivas ištraukiamas į vandens paviršių.

Pats laivo ištraukimas buvo atliktas taip pat nauju būdu — tam tikrais pontonais. Šie pontonai yra didžiuliai tušti metaliniai cilindriai, apmušti iš viršaus medžiu. Jie pripildomi vandeniu ir todėl nuskęsta. Tada narai pririša juos retežiais prie nardomojo laivo. Paskum iš gelbėjančio laivo pradedamas pompuoti į cilindrius suspaustas oras. Vanduo iš cilindrių išeina ir jie ima kilti į vandens paviršių, keldami kartu ir paskendusį nardomąjį laivą.

Sąryšyje su šiais bandymais, amerikiečiai ketina visiems savo nardomiesiems laivams pritaikyti tokius metalinius žiedus, ištraukimui (nuskendus) iš vandens.

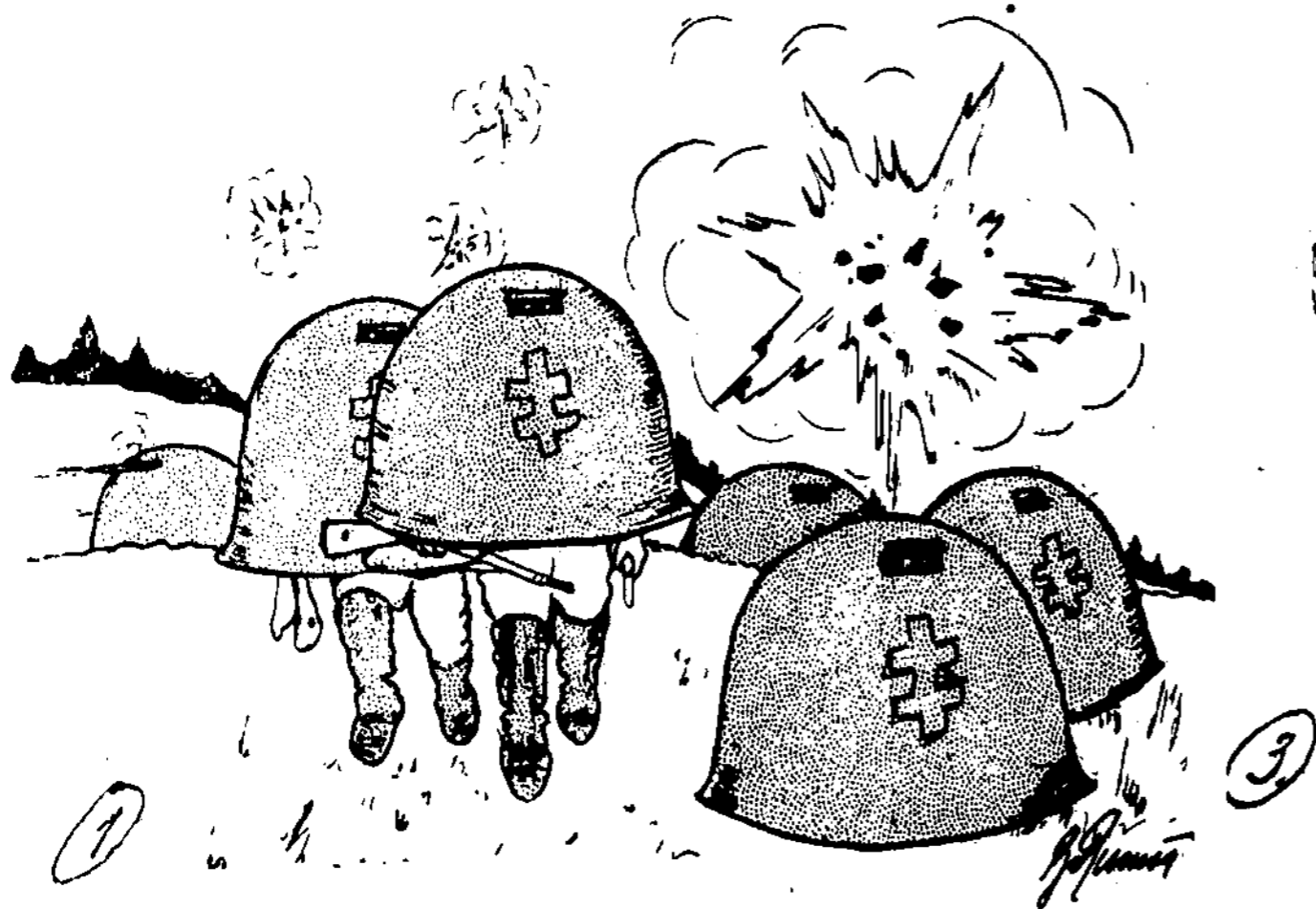
Kuprinė — plaukiojimo priemonė.

Vokiečiai išrado tam tikrą kuprinę, į kurią galės ir daiktus sukrauti ir panaudoti kaip kareivio persikėlimo priemonę per vandens kliūtis. Kuprinė, būdama prikabinta prie pečių, neleidžia kareiviui skęsti net jam esant su pilna šarvuote. Kuprinė yra panaši į maišą. Ją galima pasirišti ir diržo vietoje. Tada kareivis, būdamas vandenyje, gali šaudyti. Ištiesus tokią kuprinę — maišą, galima ją sužeistuosius kelti per upes bei ežerus. Tokios kuprinės turėjimas padrasina kareivį, nes, būdamas sužeistas, jis nenuskęs, o galės išsilaikyti ant vandens ligi atvyks pagalba.

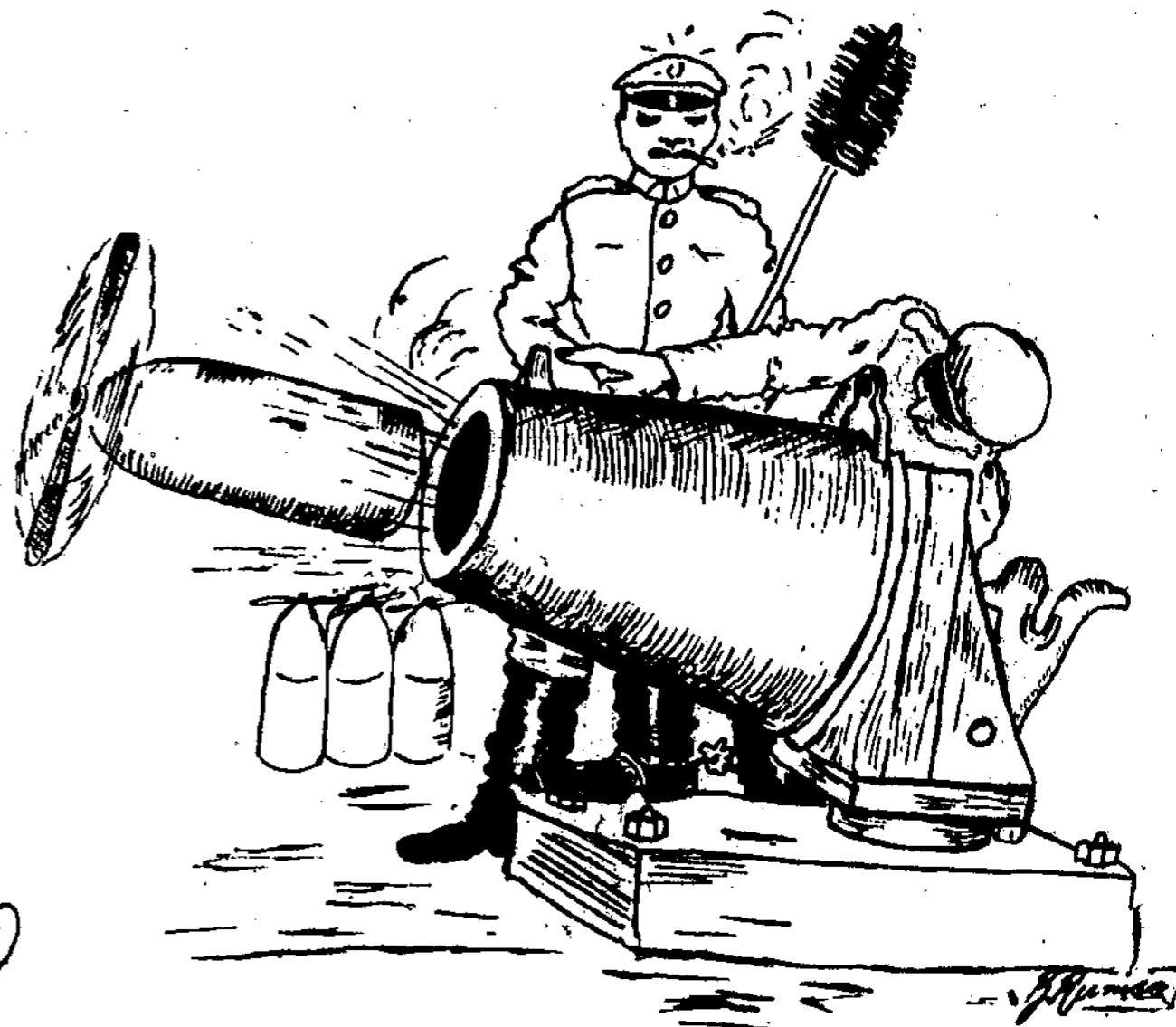

Ateities karas.

Jeigu kuris mūsų prosenių atsikeltų iš kapų ir pamatęs dabartinę karišką techniką, būtinai apie ateitį išpranašautų šitaip:

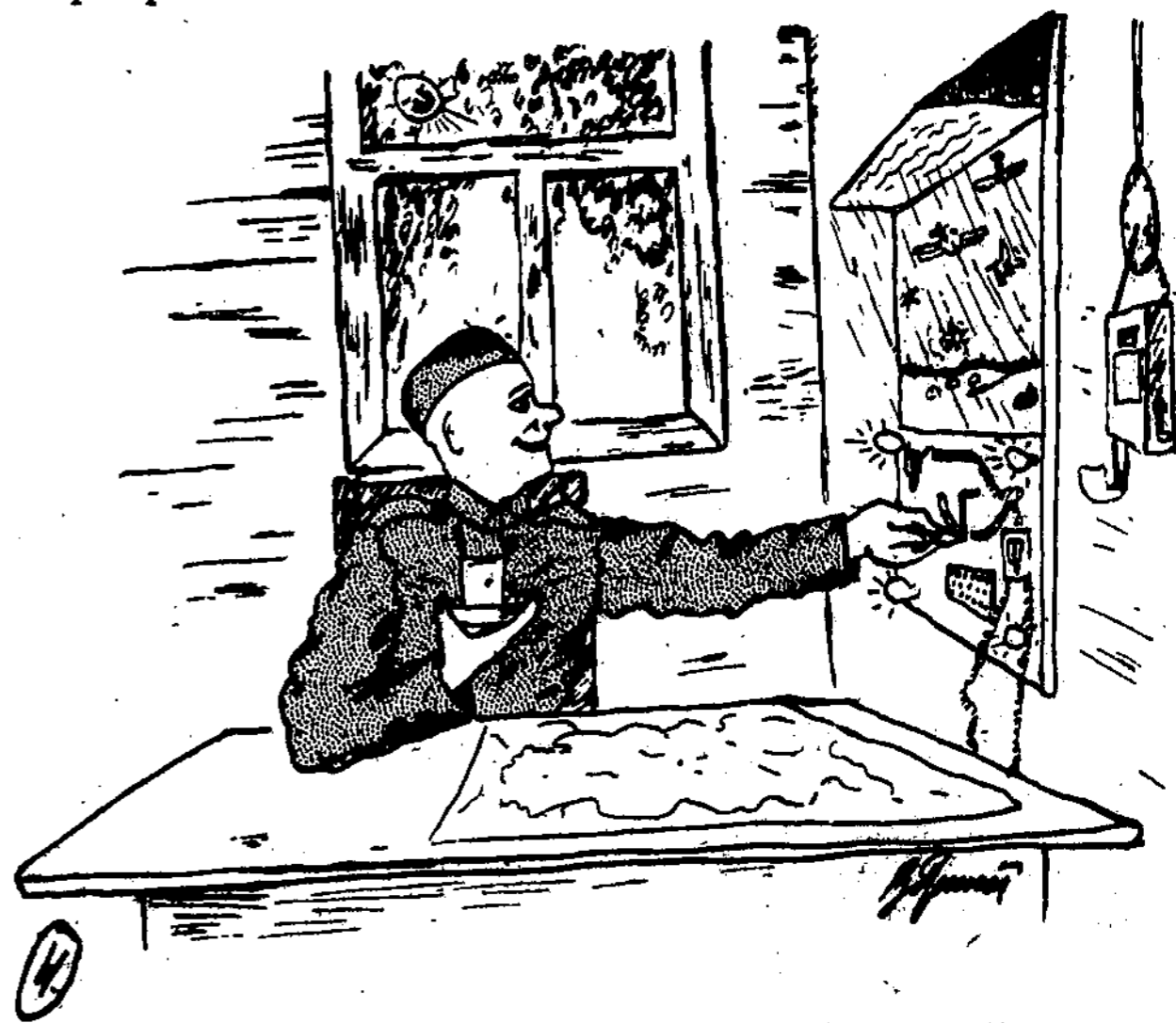
Ateityje bus išrasti šalmai, kuriais prisidengus, lygiose kovos laukuose galima bus be pavojaus gyvybei kaip iš forto gintis ir pulti.

Artilerija bus tobulesnė, nes tuomet galės priešą apšaudyti net 1000 klm. Mat, tuomet bus šoviniai su propeleriais.

Miestuose galima bus puikiai apšaudyti priešą, neturint mažiausio reikalo iš už mūro sienos išlįsti, nes tuomet galima bus šautuvo vamzdį kaip norim išlenkti ir laisvai bei taikliai šaudyti.

Aviacija bus tiek patobulėjusi, kad pačiam aviatoriui nebereikės karo zonoje skraidyti. Pilniausiai jam užteks kur nors ramiam kambaryje, prie aparato sėdint ir geriant kavą, valdyti savo lėktuvą, mėtyti bombas, matant visą veikimą tam tikrame ekrane, nelyginant kaip dabar kine.

Benerumša.

„Kareivis“.

Tėvas klausia 7 metų sūnų:

— Ar tu esi, Antanėli, matęs kareivį?

Sūnus atsako:

— Taip, tėveli, aš net esu buvęs kareiviu.

— Nagi kada?

— Ogi vakar aš ir Jonių Petrelis buvom apsitaisę kareiviškai, ėjova kariauti, — didingai atsakė sūnus.

— Cha, cha, cha... — nusijuokė tėvas.

Nauji leidiniai.

ŽEMĖS ŪKIS. Žemės ūkio mokslo žurnalas 1 Nr.

Įdomesni straipsniai: J. K. Mūsų žemės ūkis 1929 m. Prof. J. Šmukus. Žemės ūkio darbų organizacija. Inž. J. Jankauskas. Cukrinių runkelių gamyba Lietuvoje 1929 metais ir pagamintų runkelių perdirbimas cukraus fabrikuose. J. Bielkevičius. Kiaulių maras. Agr. A. Žukauskas. Bandymai su įvairiais miežių sėjimo ir miežių pasėlio prižiūrėjimo būdais. K. Jasiūnas. Dėl gyvulių šėrimo bandymų. Agr. J. Kriškėvičius. Varpiniai augalai.

ŽEMĖS ŪKIS. Žemės ūkio mokslo žurnalas. 1930 m. vasario m. 2 nr.

Turiny: 1) Mūsų linų ūkis ir jo ateitis, 2) Koncentruotų pašarų mišinių statymo (sudarymo) technika, 3) Žemės ūkio darbų organizacija, 4) Galvijų veislių klausimu Lietuvoje, 5) Kooperatiškas pasėlių draudimas, 6) Varpiniai augalai, ir t. t.

PAMATYKIME LIETUVĄ! Turizmo sąjungos leidinys Nr. 1. Kaunas 1930 — Vytauto Didžiojo — metai. 112 pusl. Kaina 3 lt. 50 ct.

Ši knygtė skiriama atvykstantiems į Lietuvą susipažinti su ja. Daugiausia atvyksta, žinoma, Amerikos lietuviai. Knygtė gero kreidinio popierio, gausiai iliustruota įžymesnių ir gražesnių vietų paveikslais. Knygtės turinys taip pat supažindina svečių su panašiomis vietomis. Duoda patarimų kaip keliauti po Lietuvą, ką svečias turi pamatyti Lietuvoj, įvairių informacijų, adresų ir t. t.

Knygtė mūsų svečiam bus naudinga ir įdomi.

Jn. Norkus. **VYTAUTAS-DIDYSIS LIETUVOS KUNIGAİKŠTIS.** Istorijos skaitymai. Jo mirčiai, sukakus 500 metų, paminėti 1430—1930. „Spaudos Fondo“ leidinys. 62 psl.

Ši knygtė sudaryta iš 24 gabalų — trumpų rašinėlių apie Vytautą, jo laikų Lietuvą, kovas ir t. t. Taip pat paliesti ir Vytautui artimi asmens — jo tėvai ir kt. Šis tas paimta iš Šatrijos Raganos raštų — istoriškų pasakų ir iš š. m. „Kario“ 7 nr. F. Breimerio eilėraštis „1430 metų spalių mėn. 27 d.“. Knygtė gražiai iliustruota — iš viso 18 istoriškų paveikslų. Turinys įdomus. Leidinėlis gražus.

1. *Esmaitis.* **SAKALĖLIS.** Antrosios knygos pradžios mokyklai. Penktasis leidimas. 1929 m. Kaunas.

2. *Esmaitis.* **SAKALĖLIS.** Trečiosios knygos pradžios mokyklai. Trečiam skyriui. Ketvirtas pataisytas leidimas. 1929 m. Kaunas.

3. *Esmaitis.* **SAKALĖLIS.** Ketvirtosios knygos pradžios mokyklai. Ketvirtam skyriui. Antras leidimas. 1929 m. Kaunas.

Visos šios knygos „Spaudos Fondo“ leidiniai.

Šitie nauji jau senai pradžios mokyklose vartojamų vadovėlių leidimai žymiai skiriasi nuo senesniųjų savo leidinių, nes autoriaus yra ištaisyti, pertvarkyti ir papildyti sulig paskutiniaisiais pedagogikos reikalavimais.

„Sakalėlio“ trečiosios ir ketvirtosios knygų tinkamumas pažymėtas ir švietimo Ministerijos Knygų ir Vadovėlių Tikrinamosios Komisijos, kuri šiuos vadovėlius pripažino tinkamais vartoti mokyklose.

Šių naujų leidinių turinio atžvilgiu irgi padaryta pažanga: yra įdėta daug naujos medžiagos krašto mokslui bei pilietiškam vaikų auklėjimui. Visa tai daro šiuos leidinius tinkamais naudoti ir mūsų kareivių švietimui.

J. Murka. **VAIKŲ DARBYMEČIUI.** Trečioji dalis. Pradžios mokyklos III skyriui. Šiaip skaitymai ir gamta. Šeštasis leidimas. Koperacijos s-gos „Spaudos Fondo“ leidinys. Kaunas, 1929 m.

Pedagogo J. Murkos vardas jau senai yra žinomas kaip daugelio pradžios mokykloms skiriamų vadovėlių ir kitų pedagogiškų leidinių autoriaus. Visi jo veikalai dėl savo aukštų pedagogiškų privalumų senai jau visų yra tinkamai įvertinti ir plačiai mūsų pradžios mokyklų naudojami.

Paskutinysis, šeštasis, minimo vadovėlio leidimas jau vien tik savo leidimų skaičiumi rodo, kad ir dabar J. Murkos vadovėliai yra aukštai vertinami ir plačiai vartojami, nors dabartiniiais laikais jau turime daug ir kitų autorių gražiai išleistų vadovėlių. Kiekvienas naujas J. Murkos vadovėlių leidimas autoriaus papildomas ir pertvarkomas, tas ypač pažymėtina ir minimam leidime. Visi tie pakeitimai kas kartą tik padidina šito vadovėlio vertę.

L. Abramavičius. **PRAKTINIAI CHEMIJOS DARBIAI.** „Spaudos Fondo“ leidinys. Kaunas, 1929 m.

Dabartiniais laikais chemijos mokslas labai plačiai

naudojamas ir įvairiems karo reikalams. Įvairi sprogstamoji medžiaga, be kurios nebūtų ir šaudomųjų ginklų, degantieji skystimai, nuodingos dujos — tai vis cheminės priemonės, be kurių dabartinis karas tiesiog negalimas. Todėl ir karas neretai vadinamas cheminių priemonių karu, nors praktikoje sąvoka „cheminis karas“ dažniausiai rišama su nuodingųjų dujų vartojimu.

Kiekvienas mūsų laikų karys turi gerai žinoti visas dabartinio karo aplinkybes. Dar iš anksto visi kariai turi būti gerai parengti ir nuodingųjų dujų kautynėms. Tačiau, rengiant kariuomenę karui taikos metu, ne visuomet galima sudaryti reikalingų sąlygų, todėl naudojamos įvairios pagalbinės priemonės.

Supažindinant karius su nuodingųjų dujų savybėmis, daug patarnaus šios knygos nurodymai, nes čia yra paaiškinta kaip paprastu praktišku būdu pagaminti kad ir nedidelį kiekį chloro, plačiausiai vartojamų karo reikalams dujų, ir patirti jų veikimą augalams, metaliniams daiktams, rūbams arba net ir mažiems gyvims: pelei, žvirbliui bei kitiems.

Be to, šioje knygoje yra daug įvairių cheminių bandymų, kurie aiškina įvairius gamtos reiškinius. Todėl labai pageidaujama, kad šią knygą turėtų įsigyti kiekvienos kariuomenės dalies biblioteka, kad reikiant galima būtų pasinaudoti jos nurodymais, kuri nors paaiškinamąjį bandymą atliekant.

Prov. K. Grybauskas, Lietuvos Universiteto laborantas. **NAMŲ VAISTINĖ.** „Spaudos Fondo“ leidinys. Kaunas, 1929 m. Kaina 1 litas.

Kiekvienuose namuose rasime kurio nors vaisto, vartojamo be gydytojo nurodymų. Nors šitie vaistai yra labai paprasti, bet kad jie būtų naudingi, reikalinga žinoti, prie kokių susirgimų ir kaip tuos vaistus reikia vartoti. Be šitų mediciniškų vaistų, mūsų sodiečiai neretai vartoja ir įvairius „šundaktarių“ ir „bubučių — burtininkų“ pagamintus vaistus, kurie neretai labai pakenkia ligoniui.

Kaip, kokie vaistai ir prie kurių susirgimų be gydytojo nurodymų gali būti vartojami ir nurodoma šioje knygoje, todėl ją patartina turėti kiekvienoje šeimynoje, o taip pat ne pro šalį susipažinti su ja ne tik mūsų sanitarijos puskarininkiams, bet ir visiems kariams. P. T.

Galvosūkių 8 nr. sprendimas.

1. M a t e m a t i k a .	Gerai išsprendė šie asmens: 1) Eug.
2. I e r o g l i f a s .	Bakutis, 2) D. Grigaliūnas, 3) A. Naru-
3. N a u j i M e t a i .	ševičius, 4) L. Dimitrijevas ir 5) eil. J.
4. O r a n ž e r i j a .	Savickas (Av); 6) j. p. J. Maskoliūnes ir
5. S i m u l e n t a s .	7) j. p. Maciejauskas (KTŠ); 8) B. Rum-
5. V a i ž g a n t a s .	ša (KKDD); 9) v. p. Peteraitis (Šiv.);
7. A u s t r a l i j a .	10) v. p. J. Paliulis (2 p. p.); 11) J. Vadi-
8. I n ž i n e r i j a .	šius (L.) 12) A. Vaidotas (Rag-le.); 13)
9. D e z e r t y r a s .	A. Grucė (Tršk.), 14) gr. J. Bliuvas (9 p. p.).
10. I n s t i t u t a s .	
11. S a r k o f a g a s .	

Galvosūkis 10 nr.

(vertinamas 2 taškais).

Kartą išėjo pasivaikščioti du draugu — vienas puskarininkis ir antras civilis. Beeidami rado žemėje gulintį didelį rąstą, ant kurio buvo išpiautos raidės:

J. A. R. Ž. K. P. P. S. D. R.

Ilgai juodu galvojo, ką jos galėtų reikšti. Galų gale puskarininkis perskaitė: „Jeigu, atradęs rąstą, žemę kasi, paslėptą pinigų sumą didelę rasi“.

Ir iš tiesų, puskarininkis, atkasęs žemę, rado didelį puodą aukso pinigų. Bet čia jo draugas pasirodė nesąžiningas. Jis pradėjo pinigus savintis. Byla atsidūrė teisme.

Ilgai teisėjas negalėjo nustatyti, katro jų dviejų teisybė, kuris iš tiesų pirmasis perskaitė parašą ir kuriam pinigai priklauso, nes radybos įvyko be liudininkų. Teisme parašą abu teisingai skaitė. Galop teisėjas tarė: „Taip judu abu teisingai perskaitot, bet kuris man perskaitys šias raides iš kito galo?“

Nors kaip stengėsi civilis, bet jokių būdu raidžių prasmės iš antro galo nesurado. Puskarininkis, kiek pagalvojęs, perskaitė taip, kad teisėjas liko visai patenkintas, patikėjo ir pirmuoju jo sąmojingumu ir pinigus teisingai priteisė puskarininkui.

Kaip jis perskaitė raides iš kito galo?

B. Barkauskas.

iš spaudos praeities.

Paryžiaus valstybės knygyne yra iš XII amž. biblija, parašyta ant nepaprastai plono pergamento, kuris buvo pagamintas iš moters odos.

Pirmoji spaustuė buvo įkurta 1464 metais Italijoje, 1491 Lenkijoje, 1492 m. Austrijoje, o Rusijoje 1564 metais.

Pirmas dienraštis pasirodė Venecijoje 1563 metais.

Pirmoji spausdinta knyga buvo biblija, kurią Gutenber-

gas dirbo 5 metus ir pabaigė ją 1455 m. Dar šiandien biblijos pirmos laidos yra užsilikę 16 egzempl. Prancūzijos ir Anglijos bibliotekose.

Viduramžių knygos buvo labai brangios, pavyzdžiui, už bibliją buvo mokama lygiai tiek, kiek kainuoja ricierių šarvai. O kad ir tada jau buvo svetimų knygų mėgėjų, liudija paprotys prirakinti brangesnius veikalus prie bibliotekos sienų.

Saugi vieta indėliams. Taupymo dėžutės, Visos bankinės operac.

Lietuvos Koperacijos Bankas
Kaunas, Laisvės alėja 62.
(Savi namai) Tel. 104, 746, 922.

„Karys“
jūsų draugas.
Tad ne tik skaitykit, bet ir **platinkit jį!**

„ŽIDINYS“

didžiausias Lietuvoje literatūros, visuomenės ir akademiškojo gyvenimo iliustruotas žurnalas, eina kas mėnuo sąsiuviniais po 80–112 puslapių nuo 1924 metų pabaigos.

„Židinį“ redaguoja prof. V. Mykolaitis-Putinas

Prenumeratos kaina su nemokamu „Kalbos“ žurnalo priedu: met. 35 lt., pusm. 20 litų. Užsieny: met. 45 lt., pusm. 25 litus.

Adresas:

„Židinys“ Kaunas, Laisvės al. 3.

Karo mokslų žurnalas

„Mūsų Žinynas“

eina kas mėnuo.

Prenumerata met. 50 lt., kariams 25 lt.

Redaguoja plk. ltn. Vytautas Steponaitis.
Leidžia Vyr. Št. Spaudos ir Švietimo Skyrius.

Adresas: Kaunas, „Mūsų Žinynas“.

Karių, šaulių ir moksleivių dėmesiui!

Jau išėjo iš spaudos **KIŠENINIS**

KARIO KALENDORIUS

1930 METAMS

Iliustruotas, 300 su viršum pusl., su atvaizdais.

Kalendoriuje yra daug įdomių straipsnių ir kiekvienam kariui, šauliui ir moksleiviui — patriotui, kaip būsimam Tėvynės gynėjui, žinotinų dalykų. Be to, yra Vytauto laikų ir dabartinės Lietuvos spalvuoti žemėlapiai, lėktuvų žemėlapiai ir lauko tarnybos statuto sutartiniai ženklai, lentelė apie kulčių bei sviedinių pramušamąją jėgą, duomenys apie pasaulio valstybių kariuomenes, ištraukos iš kai kurių statutų ir t. t.

Pirkti galės: kariai — savo dalyse, šauliai — per savo būrius, o moksleiviai — per mokyklų bibliotekas, kurioms pasiūsti pavyzdžiai.

KAINA: Kariams ir šauliams — 1 lt. (su persiuntimu 1 lt. 25 ct.). Knygynams — 2,40 lt., su kolenkoro virš. kar. ir šaul. — 2,50 lt. (su persiuntimu 2 lt 80 ct.), knyg. — 4,40 lt.

Sukrauta

Vyr. Štabo Spaudos ir Švietimo Skyriuje (Kaunas, Nepriklausomybės aikštė).